

BASSES PER UN PROGRAMA
EDUCATIU

PRINCIPIS GENERALS

Esquerra Republicana de Catalunya

PROGRAMA DE GOVERN D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA 1980

EDUCACIÓ

BASES PER UN PROGRAMA EDUCATIU

PRINCIPIS GENERALS

Esquerra Republicana de Catalunya creu que el recobriment de la identitat nacional de Catalunya passa fonamentalment per una política educativa el servei de tot el poble de Catalunya i que tingui en compte les característiques del nostre país. L'objectiu d'una política educativa catalana és assolir l'existència a Catalunya, com més aviat millor, d'una sola comunitat cultural i lingüística catalana. Cal defugir l'educació en un model "Ulster" que ens portaria una interpretació "al peu de la lletra" dels articles 3 i 15 de l'Estatut. Cal acceptar el dret individual del resident a Catalunya de no voler ésser català i continuar pertanyent culturalment a la seva comunitat d'origen.

La catalanització ha de fer-se a través de l'ensenyament amb ple respecte a la convivència d'aquests. Això implica una feina de persuasió i imposa que les institucions escolars i educatives en general de Catalunya (Generalitat, municipals, ciutadanes) hauran d'ésser de la major qualitat dins de les possibilitats de la nostra nació.

La competència no exclusiva de la Generalitat comporta que aquesta haurà de subvenir els centres educatius de nova creació. Això vol dir que no han de destinar-se fons públics, bé de la Generalitat, bé de les corporacions municipals, si no és per a la creació de nous centres, amb una clara intenció de catalanització lingüística i cultural. La Generalitat, a més a més de reconvertir els centres estatals la competència dels quals li sigui traspassada, haurà de crear centres educatius populars de màxim rigor i màxima qualitat per tal d'assolir que l'escola catalana sigui la millor, en forma semblant a l'actuació de la Generalitat de l'època de la República. Aquesta xarxa de centres haurà d'anar estenent-se, tant com les possibilitats del país ho permetin.

Els ajuntaments en forma coordinada amb la Generalitat, hauran de promoure centres educatius, preferentment d'ensenyament de primer grau, amb una línia d'actuació d'integració ciutadana i cultural plenament catalana sense equívocs.

Atenció especial mereixen les escoles normals de mestres que de moment estan integrades en les dues universitats, amb un futur problemàtic degut al projecte de llei d'autonomia universitària. Això pot comportar el plantejament de creació d'escoles normals plenament catalanes amb ubicació descentralitzada dins del territori català. Aquestes escoles depenent jurídicament i econòmicament de la Generalitat, hauran de formar mestres que a la vegada que ensenyin "en català" estiguin plenament formats en tot allò que significa la cultura catalana.

Important element de catalanització de la immigració han d'ésser les escoles professionals que, en un concepte avui acceptat, són escoles molt pròximes al món de la indústria, amb una plena integració entre aprenentatge i escola professional. Això mateix es pot dir de les activitats paraescolars com poden ésser la formació d'adults i les activitats juvenils (culturals, esportives, etc.)

Tenint en compte els anteriors principis, ERC proposa els següents objectius i línies d'actuació:

1. Llars d'infants.

Les llars d'infants no han de ser obligatòries, però l'administració ha de crear-ne una xarxa suficient perquè tots els pares que tinguin necessitat de portar-hi els fills, puguin fer-ho.

Les llars han d'ésser públiques, gratuïtes i en llengua materna; posades al servei de la família; pensades en l'horari de treball dels pares. Cal que siguin, però, molt estrictes. Els nens han d'estar a la llar just a les hores que els pares la necessitin pel seu treball, i no només per la seva comoditat.

Cal donar importància a la relació pare-mare-nen.

La llar pot complir una altra tasca: L'educació dels pares mitjançant xerrades, col·loquis, entrevistes on els pares puguin dir els seus problemes, i hi trobin resposta. Cal que els pares tinguin un coneixement de l'evolució del seu fill, física, afectiva, intel·lectual. És important que visquin l'evolució del fill, la comprenguin, i així el podran ajudar millor.

Les llars també poden ajudar a detectar problemes o dificultats de l'infant, des d'un principi, i això també és molt important.

2. Preescolar i E.G.B.

ERC creu que la finalitat primera de l'educació dita preescolar i bàsica és la formació de petits ciutadans, creant hàbits de respecte, convivència, coneixement i afecte a la nostra pàtria, i naturalment també donar als infants els coneixements bàsics i la formació cultural, que els permeti accedir amb una real igualtat d'oportunitats a les diferents activitats de la societat o a graus de coneixement especialitzat superior.

Per això creu que ha de superar-se el concepte d'escola pública de certes ressonàncies centralistes pel d'escola ciutadana.

En aquest sentit proposa:

- 1.ª L'escola ciutadana estarà integrada per:
 - a) Les escoles depenents de la Generalitat de Catalunya.
 - b) Les escoles depenents dels Ajuntaments, Mancomunitats municipals o Autoritats comarcals.
 - c) Les escoles d'iniciativa privada, que acompleixin els requisits exigits per les normes de la Generalitat.
- 2.ª L'escola ciutadana per als nois i noies des dels quatre fins als setze anys serà gratuïta i no podrà limitar-se l'ingrés als fills de cap ciutadà, per raons econòmiques, ideològiques o religioses.

3.^f L'escola ciutadana, bé sigui d'iniciativa pública o bé d'iniciativa privada, haurà d'acomplir escrupolosament els següents principis:

- a) Respectar les diversitats ideològiques dels ensenya-
- b) Respectar la consciència d'alumnes i de pares, evitant tota classe d'adoctrinament.

4.^f L'escola ciutadana d'iniciativa pública serà gestionada preferentment pels Ajuntaments, Mancomunitats comarcals i Generalitat per aquest ordre:

En la seva gestió hi intervindran els poders públics, els professors a través dels seus organismes representatius i els consells escolars que a cada municipi es constituïran per elecció directa de tots els ciutadans evitant així representativitats no democràtiques o participacions amb regust de corporativisme totalitari. Els alumnes en edat adequada podran intervenir en la gestió del centre al nivell que els correspongui.

5.e L'escola ciutadana d'iniciativa pública haurà de cobrir com a mínim totes les necessitats escolars no cobertes per altres iniciatives socials, que assegurin els objectius de gratuïtat i els altres assenyalats per a l'escola ciutadana.

6.e Les escoles d'iniciativa pública i privada podran adoptar aquelles característiques d'homogeneïtat que estimin convenient, sempre que compleixin els requisits legals i no limitin l'ingrés d'alumnes, segons s'exposa en l'apartat segon.

7.e Perquè l'escola d'iniciativa privada pugui gaudir de la condició d'escola ciutadana amb plenitud de drets i obligacions, amb caràcter general, caldrà que:

- a) Reuneixi les condicions arquitectòniques, tècniques i de serveis exigides per la Conselleria de Cultura, per l'escola d'iniciativa pública.
- b) Es comprometi a complir les normes emanades de la Generalitat, pel que fa referència a aspectes pedagògics, funcionals i laborals.
- c) El seu funcionament s'adapti a les normes de caràcter general dictades per la Generalitat, sense perjudici de les peculiaritats exposades en els principis pedagògics.

8.ª L'escola ciutadana d'iniciativa privada, degudament homologada per la Generalitat, rebrà una subvenció anual per alumne. Aquesta subvenció atendrà dos conceptes fonamentals:

a) Subvenció per a despeses de funcionament.

b) Subvenció per a amortització i millones de les instal·lacions.

La subvenció haurà d'ésser igual a les quantitats que pels esmentats conceptes es destinin anualment a l'escola d'iniciativa pública.

9.ª La creació d'escoles noves d'iniciativa privada podrà iniciar-se per part de persones físiques o jurídiques, integrant-se en aquest últim concepte tota classe d'agrupacions permeses per la llei (fundacions, societats, associacions i cooperatives).

10.ª Els professors de l'escola ciutadana hauran d'integrar-se en un cos únic d'ensenyants retribuïts pel principi de «a treball igual, salari igual».

11.ª L'organització interior de l'escola ciutadana serà democràtica, i, amb respecte a les característiques del centre, es preveurà la intervenció en els organismes de govern dels professors, dels altres empleats, dels pares i també dels alumnes d'edat adequada.

En el camp de l'educació general bàsica s'ha de tenir en compte que la Llei recull, però mai no s'ha dut a terme, la necessitat de l'existència del psicòleg dins la realitat escolar.

Cal vetllar perquè això es porti a terme.

Les aules d'educació especial no poden ser aules de discriminació sinó d'ajuda eficient, per la integració del nen a l'escola.

Han d'estar en mans de professionals especialitzats.

3. Ensenyament Mitjà i Formació Professional.

En acabar els estudis d'E.G.B. la major part dels alumnes no tenen decidit encara el seu futur. És evident que per a ells es fa recomanable la continuïtat d'una segona ensenyança de contigut més tecnològic. Per això considerem que la segona

enseyança hauria de ser, com és a l'actualitat a gran part dels països europeus, única, i diversa al mateix temps (Batxillerat Humanístic, Batxillerat Tecnològic, Batxillerat Científic, Batxillerat Comercial, etc.). Optem, doncs, pel que s'anomena **TRONC COMÚ**, és a dir, unificació del primer grau de la FP i el BUP en el sentit que abans hem dit de propugnar una segona ensenyança única i plural alhora, perquè considerem que aquesta respecta el fet vocacional dels alumnes sobre el qual s'articula el seu interès i la seva responsabilitat, garantia d'una educació eficaç i ordenada i, en conseqüència, la desaparició de la disjuntiva **CERTIFICAT** o **GRADUAT**. No podem oblidar, però, aquells alumnes que han acabat la Bàsica i de moment no volen continuar els estudis teòrics i per raons personals, socials o familiars se senten atrets vocacionalment per l'aprenentatge d'un ofici o per uns estudis eminentment pràctics. Per a aquests caldria crear un curs de dos anys de contingut bàsicament pràctic, amb molt poca tecnologia i poques assignatures del camp humanístic i científic, ja que de moment aquests alumnes no se senten atrets per aquests continguts, i això dificulta el seu aprenentatge i el seu interès educacional. Aquest curs s'hauria de programar en estreta relació amb les necessitats conjunturals dels diferents sectors productius. Hem de considerar, però, que moltes vegades aquests alumnes, posteriorment i una vegada convertits en operaris qualificats, volen continuar els seus estudis. És important, doncs, que el pla docent prevegi la seva inserció a posteriori a tots els graus de l'educació, quan vocacionalment desitgin fer-ho.

Així, doncs, en acabar la Bàsica els alumnes tindrien una doble possibilitat: l'opció per una segona ensenyança única però diversificada, en què els qui volguessin podrien optar per un Batxillerat Tecnològic (els qui avui vocacionalment cursen FP-1) i/o l'opció per uns estudis de caràcter pràctic que els facultarien com a operaris.

Dins d'aquest plantejament l'autèntica FP de caràcter eminentment tecnològic la vindria a constituir el que avui s'anomena FP-2, dels 16 als 19 anys, a la qual podrien optar aquells alumnes que haurien cursat una segona ensenyança tecnològica, i que s'hauria d'articular amb les escoles tècniques superiors.

A Catalunya les escoles de FP, moltes d'elles de caràcter municipal o dependents en forma de Patronats d'entitats públiques, vénen a continuar la tasca que estimulà la Mancomunitat de Catalunya imbuïda de l'esperit de L'Arts and Crafts a començament de segle amb les escoles d'Arts i Oficis, mentre que a la resta de l'Estat són de creació més recent i quasi totes estatals. Ara per ara es fa molt difícil de continuar per part dels Ajuntaments i altres entitats públiques aquesta tasca subsidiària de l'Estat. Per això s'ha de fer possible el traspàs a la Generalitat d'aquests centres generalment ben dotats de medis, materials i persones i amb una llarga experiència docent, que constitueix una xarxa educativa de gran importància a Catalunya.

4. Ensenyament Superior

En aquest sector, ERC creu que s'imposen importants canvis estructurals per a evitar la creixent inflació de títols universitaris i especialment modificar els hàbits de la nostra societat que equiparen títol a lloc de treball o mitjà de guanyar-se la vida provocant com a conseqüència la pressió per a la constitució de nous cossos burocràtics de servidors de l'Administració, no sempre adequats a les veritables necessitats socials. Aquestes modificacions exigeixen uns objectius a mitjà i a llarg termini, però també creu que, sense aquestes, Catalunya no trencarà amb unes estructures que obeeixen a uns models burocràtics ja superats.

Per això proposa:

- 1^a. La modificació de l'actual C.O.U. i ensenyament universitari en dos cicles de quatre i dos anys respectivament.

Primer cicle. - El primer cicle de quatre anys de durada podria ésser molt diversificat a partir d'un primer any comú en el qual encara fos preponderant l'ensenyament de llengua i humanitats.

En els altres tres anys podria haver-hi moltes especialitats, ja de ciències, ja de lletres, en les quals haurien

d'englobar les actuals carreres tècniques de grau mitjà (enginyers tècnics) i altres especialitats de nova creació (periodisme, belles arts, E.G.B., informàtica, etc.). Algunes d'aquestes especialitats s'acabarien com a "carrera" pròpia al final del primer cicle, a la vegada que servirien com a condició necessària per ingressar en el segon cicle universitari.

És d'advertir que algunes de les especialitats del primer cicle podrien ésser temporals d'acord amb les necessitats del moment.

L'existència d'aquest primer cicle universitari tindria els següents avantatges:

- a) Donaria status universitari a un conjunt d'especialitats que avui el reclamen i estendria per tant l'educació universitària tant territorialment com en profunditat interclassista.
- b) Solucionaria el problema de la selectivitat, car l'accés al segon cicle universitari s'obtindria no per una prova única de selectivitat, sinó per la presentació d'un currículum obtingut en els quatre anys del primer cicle.
- c) Permetria la descentralització territorial de l'ensenyament universitari ja que aquest cicle podria ésser impartit a Tarragona, Lleida i Girona, amb pla d'igualtat amb Barcelona.

2ⁿ. cicle. Impartiria les especialitats clàssiques de Medicina, Dret, Arquitectura i doctorats en altres matèries. La seva durada seria de dos anys i excepcionalment de quatre. El seu contingut hauria d'ésser de la màxima qualitat i exigència. L'ingrés a aquest segon cicle es faria per la presentació del currículum universitari del primer cicle i elecció dels millors classificats.

5. Professorat d'E.G.B. i reciclatge de mestres

La missió de l'Escola de professorat d'E.G.B. és dotar Catalunya de mestres ben capacitats, de visió àmplia i humana que responguin a les exigències del temps actual. Del que siguin avui els mestres, depèn en gran part del que serà

l'ESCOLA CATALANA. I el país no tindrà la nova escola que necessita, si de les escoles normals no surten mestres il·lusionats, amb força creadora i amb consciència professional.

D'aquí la gran tasca i la responsabilitat d'aquestes escoles de professorat que haurien d'ésser el motor de canvi de les escoles del país. No es pot oblidar les generacions d'educadors que necessiten urgentment posar-se al dia, actualitzar continguts, renovar mètodes, i transformar a vegades profundament, les escoles ja existents.

El reciclatge actual de mestres serà a cura del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i s'organitzarà concretament a través de les Escoles Normals renovades. Donarà preferència als temes de catalanització i d'actualització de mètodes d'ensenyament.

6. Investigació

En el camp de la investigació es potenciarà la tasca a desenvolupar l'Institut d'Estudis Catalans en les seves diverses seccions que hauran de connectar-se amb els diferents centres universitaris.

La Generalitat haurà de demanar els fons que actualment es destinen al Consejo Superior de Investigaciones Científicas per a canalitzar-los a l'Institut.

El Departament de Cultura haurà de propiciar l'ajuda de la indústria catalana quant als temes d'estricta investigació científica i coordinar tota altra classe d'ajuda i col·laboració de la iniciativa ciutadana evitant també en aquesta matèria tota burocratització innecessària.

8. Altres temes educatius

Educació Especial. Convé que el poder públic tingui cura de crear Centres d'Educació Especial, els quals han d'ésser públics, gratuïts, de qualitat, amb professionals

especialitzats, i, en tant que sigui possible, en llengua materna.

Els deficientes, físics i psíquics han de gaudir dels mateixos drets dels altres nens.

Centres de recuperació. És competència del poder públic la creació i manteniment de centres de recuperació. Han d'ésser gratuïts, de qualitat amb professionals especialitzats i en llengua materna. Per a nens impedits físicament (sords-muts, minusvàlids, cecs), dificultats de llenguatge, etc.

Marginats. El tema dels marginats no es fruit solament d'un deficient sistema educatiu excessivament rígid i que no dóna suficients opcions a les diferents possibilitats derivades de la personalitat d'infants i adolescents. També la marginació es produeix com a subproducte del deficient funcionament de l'estructura social. En aquest sentit, la marginació no haurà de tractar-se amb un criteri preferentment repressiu sinó amb un intent de reinserció a la societat i eliminació de les causes que la produeixen.

Ha de quedar ben clar, però, la distinció entre marginació real i activitat simplement antisocial sotmesa a la Llei aprovada pels organismes democràtics.

8. Selecció del personal docent

Amb caràcter general la selecció del personal docent haurà d'inspirar-se en els següents principis:

- a) S'evitarà la selecció per a cossos generals substituint-la per la selecció de cara a centres determinats.
- b) El centre en què es produeixi la vacant determinarà les condicions específiques per a ingressar-hi sense perjudici de les condicions generals reglamentàries.
- c) Haurà de substituir-se el sistema d'oposicions per a concursos públics en què es valorin de forma, enterament objectiva, les dates de preparació i experiència.
- d) Hauria de reconsiderar-se el caràcter vitalici de la funció docent una vegada obtingut el corresponent lloc.

OBJECTIUS A CURT TERMINI

- Prèviament a tota actuació en el camp educatiu ha de confeccionar-se a Catalunya un pla de necessitats i d'actuació així com de recursos financers a tots els nivells educatius.
- Ha d'exigir-se la catalanització de tots els nivells educatius assolint com a mínim per a l'ensenyament mitjà i superior els drets obtinguts a l'educació general bàsica.
- Ha de propiciar-se la creació de Llars municipals d'infants atenent els criteris assenyalats en el programa.
- La Generalitat coordinarà la integració a l'escola ciutadana, sense exclusions, de totes les iniciatives particulars existents que ho desitgin i reuneixin les condicions assenyalades per la mateixa Generalitat.
- En el camp de l'educació professional es demanarà que les escoles d'aquest tipus siguin finançades pels pressupostos generals.
- En el camp de l'ensenyament mitjà s'iniciarà l'estudi del TRONC COMÚ en el sentit de propugnar una segona ensenyança única i plural.
- S'han de demanar per a Catalunya els fons que l'Estat destina a investigació i es potenciarà l'Institut d'Estudis Catalans integrant totes les iniciatives en aquest sector.
- Es demanarà la catalanització accelerada de les escoles normals i es crearan aquells centres que facin falta en forma descentralitzada.
- A nivell d'ensenyança general bàsica, BUP i COU es defensarà la programació per objectius que tingui en compte la diferent maduració de l'alumnat i poder resoldre així, en part, el problema dels superdotats.
- Es demanarà l'obligatorietat per a tots els centres d'E.G.B. de la inclusió dels dos cursos de preescolar.

Esquerra Republicana
de Catalunya

Esquerra Republicana de Catalunya

PROGRAMA DE GOVERN D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA 1980

L'IMMIGRACIÓ

L'IMMIGRACIÓ A CATALUNYA

Per arribar a conclusions polítiques que permetin un tractament adequat de la qüestió immigratòria, cal primer tenir una visió clara del que ha representat sempre al nostre país l'arribada de gent d'altres contrades i després saber quin és en la Catalunya d'avui l'abast i el context social de la massa de població immigrada, tot analitzant aquesta problemàtica amb el màxim rigor científic que ens permeten les dades estadístiques de què es disposa i fugint sempre de tòpics i idees preconcebudes.

LA IMMIGRACIÓ EN LA CATALUNYA D'AVUI

La immigració té avui a Catalunya un pes real donat per les estadístiques i un pes relatiu psicològic provocat per l'estat d'opinió de la comunitat davant del fet immigratori. Així, a nivell popular es considera que el nombre de no nascuts a Catalunya, altrament dits immigrants, és superior al de nadius i s'especula amb la creença que aquest és un fet nou per a nosaltres produït durant el temps del franquisme. A més, és corrent generalitzar tot atribuint origen andalús a la majoria d'immigrants i de vegades se'ls arriba falsament a suposar una certa actitud anticatalanista.

Tot aquest confusionisme, que cal desfer amb dades serioses, és fruit d'interessos polítics tendents a utilitzar la massa immigrada com a fre coactiu de la revitalització nacionalista catalana i ha sigut fomentat amb aquest fi, tant en el passat pel franquisme, com ho és ara, principalment pels

partits marxistes espanyols que volen mantenir i manipular el seu vot.

Per fer una anàlisi de la situació actual de la immigració utilitzarem les dades del I.N.E. referides al cens del 1975, tot comparant-les amb les del 1930 a efectes de treure'n per comparació conclusions polítiques aplicables a una futura línia d'actuació política.

POBLACIÓ DE CATALUNYA SEGONS LLOC DE NAIXENÇA (DADES DEL I.N.E.)

	1930		1975	
	Població	%	Població	%
Catalunya	632.092	62,86	3.482.777	61,90
Andalusia	42.583	4,24	882.416	15,70
Aragó	80.940	8,05	178.302	3,10
Castella la Nova	26.576	2,64	163.392	2,90
Castella la Vella	21.152	2,10	135.353	2,40
Extremadura	2.500	0,25	184.163	3,20
Galícia	10.162	1,01	89.851	1,50
Múrcia	(1)	(1)	140.260	2,40
País Valencià	132.806	13,21	104.666	1,80

(1) Inclòs dins el total del País Valencià.

La primera conseqüència que treiem de l'anterior taula sense entrar encara en el tema més complicat que qui és ara a Catalunya espiritualment català o no, és que numèricament es demostra que la diferència del percentatge de nadius entre 1930, any de fort ressorgiment polític del catalanisme i el 1975, any de les acaballes de l'ocupació franquista, és tan sols d'un 0,96% en menys. Per tant no es justifica en absolut la pressió psicològica que l'existència d'immigrants exerceix ara sobre els plantejaments polítics dels catalans. Adicionalment podem especular en l'opinió que avui aquesta diferència sigui encara més petita i potser i tot sigui

francament positiva respecte a la de l'any 1930, ja que com és sabut, l'immigració no es presenta a través dels anys com un fenomen constant, sinó que es produeix per allaus coincidents amb els moments de major eufòria econòmica. Així sabem que en les dècades del 50 i del 60 l'afluència d'immigrants va ser màxima, amb tendència a decreïxer a partir de 1971 i és generalment admès que des de 1977 fins avui està practicament paralitzada, és més, s'aprecia l'inici d'una feble tendència a l'emigració o retorn al lloc d'origen.

La segona conseqüència que deduïm és que a l'entorn d'un 70% d'immigrants compten més de 10 anys de residència a Catalunya, per la qual cosa el nivell d'integració o de comprensió de la realitat catalana és més alt del que certs sector polítics tenen interès a fer creure. Per exemple, si agafem la llengua com a patró de mesura de la intencionalitat dels immigrants, l'enquesta feta els anys 70 per l'Institut d'Estudis Laborals a Cornellà de Llobregat, barri a on només el 8% d'habitants sabien parlar una mica el català, ja donava que el 97% dels enquestats desitjaven que els seus fills parlessin català. Amés una enquesta recent feta per la Universitat Autònoma, donava per la llengua catalana oral aquest nivell de coneixement:

% d'immigrants

saben parlar català	69
l'entenen	26
no l'entenen	5

La tercera conseqüència ve donada per la composició percentual dels diferents orígens dels immigrants. Per un costat queda clar que a la immigració no se la pot tractar com un sol tot, i la paraula justa seria parlar sempre de **les diferents minories d'immigrants**, tema molt important a l'hora de considerar una política de protecció, per un costat de les seves idiosincràcies i per l'altre de la progressiva integració, ja que les necessitats i tàctiques són diferents per cada grup. Queda també palesa la **falsedat de considerar la immigració con a genèricament andalusa**, ja que aquest grup és dins del total del 38% d'immigrants el 1975 amb una mi-

noria del 15% enfront d'un 23% format per gent d'altres pobles ibèrics.

La quarta conseqüència és més aviat l'intent d'explicar el perquè del sentiment generalitzat d'inferioritat numèrica que tenen els catalans nadius. Bé, manipulacions polítiques a part, es degut a la concentració massiva de la immigració en llocs determinats, fet que reflexa una falsa imatge.

Així podem veure que el

% d'immigrants residents el 1975

en tot Catalunya	38,1
Barcelona ciutat	37,4
Badalona	48,7
Sant Adrià	54,5
Hospitalet	56,2
Esplugues	57,1
Santa Coloma	63,4

el que fa que si bé la ciutat de Barcelona està una mica per sota de la mitja de la nació, la situació és aclaparadora a les ciutats del cinturó metropolità, i més encara si valoritzem que en aquestes la immigració està concentrada per barris i fins i tot en petits nuclis a on predominen immigrants d'un mateix origen.

Seria interessant tenir dades de la concentració immigratòria per comarques, però ens trobem que només disposem d'estadístiques fiables a nivell de les demarcacions oficials dites "provincials", les quals ens donen els següents resultats:

Total ciutadans	1976	nadius	%	no nadius	%
4.323.495	Barcelona	2.523.044	58,35	1.800.451	41,64
435.730	Girona	334.203	76,70	101.527	23,30
346.093	Lleida	279.535	80,79	66.558	19,23
474.702	Tarragona	345.995	72,88	128.707	27,11
5.580.020		3.482.777	62,41	2.097.243	37,58

del que resulta evident una major concentració d'immigrants

a la "província" de Barcelona, molt per sobre de la mitja del país.

La cinquena constatació que hem de fer per aconseguir una visió total del problema immigratori fa referència a **les immigracions interiors catalanes** i les d'altres països del món. De fet, una política que equilibri els drets i les obligacions dels immigrants no pot concentrar-se exclusivament en els immigrants originaris dels pobles ibèrics. Pel que fa als catalans de naixença és il·lustrativa la següent taula sobre la mobilitat interior de la població catalana feta sobre estadístiques del I.N.E. de l'any 1970

	Barcelona	Girona	Tarragona	Lleida
% nascuts a la "província" que resideixen al mateix lloc	93,90	82,26	77,54	71,87
% nascuts fora de la "província" que resideixen fora d'ella	6,10	17,74	22,46	28,13

per tant la pèrdua d'habitants nadius de les demarcacions de Lleida, Tarragona i Girona, és de suposar que ve a engroixir el cens barceloní, a on es formen unes importants aglomeracions de població, que si bé tenen unes arrels catalanes comunes, també tenen unes particularitats socio-culturals específiques. Pel que fa als estrangers, veiem com es presenta la situació segons el cens del I.N.E. de 1975

Total d'estrangers residents	
Barcelona	31.927
Girona	3.515
Tarragona	3.081
Lleida	1.773
Total	40.296

pel qual veiem que també dona per la "província" de Barcelona un nucli important d'estrangers que a la pràctica es tradueix amb l'existència de colònies forasteres que es fan visi-

bles a l'agrupar-se en centres culturals, institucions religioses o escoles estrangeres.

La sisena i última consideració serà la de fer referència a **qui se sent i a qui no se sent català al nostre país**, i a més, quin és aquest nivell d'acceptació del "ésser català". Això, tant dins de la població immigrada o dels nadius fills d'immigrants o fills de matrimonis mixtes, com també entre els catalans que ho són des de fa generacions. Ja que a ningú no se li escapa que desgraciadament hi ha catalans nadius que no se senten catalans i en canvi, afortunadament hi ha immigrants recents que han assumit plenament la catalanitat. Per tant, per mesurar qui és avui "català" no ho podem deduir de les anteriors estadístiques ja que aquí mesurem un sentiment espiritual molt poc estudiat i més si pensem que algunes estadístiques que s'han fet a Catalunya, són parcials i relativament poc representatives i solen ser fetes sobre la població immigrada deixant de banda la nadiua. En general en medis científics preocupats per aquesta problemàtica s'accepta que com a mínim un 70 o 80% dels immigrants se senten catalans, malgrat no matisar la profunditat d'aquest sentiment i que un altre 15% veu amb simpatia Catalunya, quedant així les actituds hostils relegades a un 2-4%. Dels mateixos catalans nadius no se'n sap res.

CONCLUSIONS I PROGRAMA POLÍTIC

1.º Ésser o no ésser català.

ERC propugnarà i propagarà per tots els mitjans al seu abast, la tesi que ésser català és un sentiment espiritual, lliurement assumit, independent del lloc de naixença, residència o llengua i que cap coacció es pot fer sobre aquest punt.

Davant la manca de dades científiques i seriosos sobre quin és el nivell de "sentir-se català" que té la població de Catalunya, ERC promourà que la nova Generalitat, a tra-

vés d'organisme propi o d'institució ja existent, obtingui dades estadístiques de l'abast d'aquest fenomen i de com evoluciona qualitativament i quantitativament a través del temps, a fi que tota la política social i cultural del govern de Catalunya sigui feta sobre bases realistes.

2.ª Integració.

Per arribar a una homogenització total de la comunitat catalana, ERC es manifesta per una acció integradora progressiva dels immigrants amb un màxim de respecte pels drets individuals, sense cap coacció i distingint en tota disposició de govern entre els drets individuals i els col·lectius. A més, tota ordenació o llei de govern que es dirigeixi a la col·lectivitat serà redactada basant-se en el fet que a Catalunya hi ha una sola comunitat, no introduint conceptes o normes que pressuposin o deixin entendre altra cosa.

Quant al tema ambigu aplicat també als immigrants de "Ciutadans de Catalunya", es considera que és poc aclaridor dels deures i drets d'aquests en la comunitat catalana i per tant, ERC promourà que la "ciutadania política" de la qual el seu màxim exponent és l'actual dret a votar, s'adquireixi al mateix temps que la "ciutadania civil" (veïnatge civil), amb una disposició transitòria de protecció per als immigrants que ja han exercit el seu vot a Catalunya però que encara no han arribat a assolir els 10 anys necessaris per obtenir la ciutadania civil. Hem d'arribar a una comunitat amb una sola ciutadania, la "ciutadania catalana", sense que existeixin duplicitats amb la de les altres nacionalitats de l'Estat Espanyol. Malgrat aquesta necessària uniformitat de la comunitat, es respectarà per a l'immigrant el canvi de ciutadania, així com per als seus fills en raó del "ius sanguinis", però no s'admetrà per als fills de catalans nadius o de matrimonis mixtes, per als quals prevaldrà sempre el "ius solis". ERC promourà també l'abolició de l'actual norma de vinculació obligatòria de la dona a la ciutadania del marit.

3.^r Llengua.

Davant de l'alt nivell que les estadístiques ens donen sobre la comprensió del català per part dels immigrants, i l'interès d'aquests per al seu ús i coneixement, l'ERC impulsarà l'ensenyament obligatori del català a través de les institucions escolars i educatives i promourà per part del Govern de la Generalitat un programa de persuasió en el seu ús per les activitats para-escolars i esportives tant de joves com d'adults.

Dintre d'un marc de gran flexibilitat s'endegarà una campanya institucional en favor de la progressiva normalització de la llengua en el mass-media, amb subvencions als mitjans de comunicació que col·laborin a aquesta tasca. Pel que fa a la publicitat, ERC, tot mantenint el respecte a la llibertat d'empresa i al Codi d'Ètica Professional de la Publicitat, promourà normes de govern impulsores de l'ús de la llengua. Totes aquestes accions tendiran a crear un entorn català que afavoreixi la integració natural de l'immigrant.

Referent al problema específic del coneixement de la llengua per part dels immigrants que actuïn com a funcionaris en general o professionals de la judicatura, notaris, registrador i mediadors mercantils, ERC, tot i no vulnerant l'article 3 de la vigent Constitució Espanyola i utilitzant les possibilitats de l'article 14 de la mateixa Constitució, promourà a través del Govern de Catalunya totes aquelles accions destinades a optimitzar al màxim l'article comparable al nivell que tenia el 1932. Per tant, l'ERC creu imprescindible el conscienciar l'immigrant funcionari, del fet que està moralment obligat a conèixer la llengua, independentment de quin sigui el seu pensament particular sobre el fet català.

4.^t Atur i atencions socials.

Malgrat el precepte constitucional de la llibre circulació dels ciutadans de l'Estat Espanyol, ERC creu necessari crear normes de control a través de la política municipal, de

les normatives sobre el treball, o de les normes sobre els drets de ciutadania, per tal de defensar l'actual població de Catalunya d'allaus incontrolats de noves immigracions que posin en perill els llocs de treball existents, i a més provoquin un descens del nivell salarial donat per una massa gran ofrena de mà d'obra. En aquest sentit, ERC proclama que és conscient que el moment actual és d'una especial singularitat dins de la nostra història, ja que per primera vegada i degut a la densitat de població si es mantenen les tasses de reproducció actuals, el creixement vegetatiu dels catalans és suficient i pot ésser inclús superior al necessari per a cobrir els nous llocs de treball que esperem generi una pròxima recuperació econòmica.

A més de controlar el flux immigratori d'arreu de l'Estat Espanyol, l'ERC creu convenient controlar i limitar la immigració que ja ara es comença a produir de gent d'altres llocs del món.

Dintre el camp de les atencions socio-culturals és necessària una normativa per la protecció de les idiosincràcies i arrels culturals del lloc d'origen dels immigrants ja que es consideren com a representatives d'un context cultural, patrimoni de tota la humanitat. En aquest mateix sentit no podran ésser oblidades les colònies estrangeres i els nuclis d'immigrants nadius dels Països Catalans que malgrat les arrels comunes d'aquests últims amb la nostra cultura, tenen personalismes propis a conservar.

5.ª L'assentament dels immigrants.

L'ERC, abans de qualsevol altra consideració, tindrà cura de promoure una política del Govern de la Generalitat i una acció reivindicativa enfront del Govern de l'Estat Espanyol, per al millorament de l'habitatge i serveis dels nuclis urbans a on en barris, polígons o nuclis de casetes o barraques s'acumulo la immigració, fruit de les malfetes urbanístiques dels últims quaranta anys. L'immigrant establert a Catalunya amb voluntat de residència permanent i esperit cata-

là, necessita d'urgentíssimes atencions materials, inclús abans que de culturals, encara que seria desitjable que ambdues es poguessin simultanejar. En matèria de plans urbanístics per nous barris, remodelació dels actuals espais verds, escoles, assistència sanitària i transports, la tasca legislativa queda relativament simplificada gràcies a la localització tan concreta en que viu la immigració, que si bé és per un costat un problema, fa que per l'altre es pugui centrar l'acció de govern sobre àrees territorials específiques, a on les dotacions pressupostàries per càpita són fàcils de calcular i aplicar. En aquest sentit ERC creu de màxima urgència recaptar i exigir del Govern de l'Estat Espanyol dotacions dineràries en càrrec al fons de solidaritat interregional, aplicant la filosofia de que tant de dret tenen els immigrants que aquí viuen, en condicions moltes vegades crítiques, a un ajut material de l'Estat, com els seus compatriotes residents en els seus llocs d'origen.

Esquerra Republicana
de Catalunya

PROPOSTA D'ESTRUCTURACIÓ
DE LA CONSELLERIA DE
CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Esquerra Republicana de Catalunya

PROGRAMA DE GOVERN D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA 1980

CONSELLERIA DE CULTURA

PROPOSTA D'ESTRUCTURACIÓ DE LA CONSELLERIA DE CULTURA DE LA GENERALITAT

1. JUSTIFICACIÓ

Després de l'experiència del funcionament de la Conselleria d'Ensenyament i Cultura de la Generalitat Provisional de Catalunya, és opinió generalitzada entre els sectors culturals que aquest departament caldria dividir-lo en dues conselleries: una d'Ensenyament (que comprengués del pre-escolar a la Universitat) i una altra de cultura que comprengués les àrees de cultura, pròpiament dita, esport i lleure i joventut.

Aquesta divisió —que d'altra banda faria correspondre els organismes de la Generalitat amb els de l'Estat— potenciaria ambdues conselleries i possibilitaria que no s'anul·lessin en llurs activitats, com ha passat, fins a cert punt, durant el període provisional.

L'esquema de treball que presentem, doncs, parteix, ja, d'aquest fet.

2. ESTRUCTURACIÓ DE LA CONSELLERIA DE CULTURA

La Conselleria de Cultura de la Generalitat s'hauria d'estructurar de la següent manera:

- Conseller.
- Secretari tècnic o Secretari General.

- Director de Cinema, Teatre i Espectacles.
- Director d'Institucions Culturals (Museus, Cases de cultura, etc.).
- Director del Llibre (i president de la Institució de les Lletres Catalanes).
- Director de la Joventut.
- Director de l'Esport i el Lleure.
- Director de la Salvaguarda del Patrimoni Cultural i Artístic.
- Director de Relacions Internacionals.

Cadascuna d'aquestes àrees de treball s'organitzarà amb un secretariat tècnic independent, amb partides pressupostàries pròpies i en contacte amb els sectors culturals determinats.

3. CONSELLER I SECRETARI GENERAL

El Conseller de Cultura serà designat pel President de la Generalitat.

Les seves tasques seran de representació, de direcció i de coordinació.

El Secretari General serà designat pel Conseller. Les seves tasques seran d'organització tècnica i de coordinació de les àrees. Presidirà el Consell de Cultura, organisme de notables amb funcions estrictes de consulta o informació de projectes.

4. DIRECCIÓ DE CINEMA, TEATRE I ESPECTACLES

Aquesta Direcció vetllarà per la promoció del cinema català. Per la seva producció, la seva distribució i el seu orga-

nisme. Es vincularà amb l'Aula Fructuós Gelabert del Museu del Teatre i amb l'Institut de Cinema Català —i altres possibles organismes existents.

Vetllarà, també, pel teatre, per la seva promoció, la producció i la circulació a l'interior del territori català i la seva presència exterior. Presidirà l'Institut del Teatre (que ara depèn de la Diputació Provincial de Barcelona) i el Museu del Teatre (sobretot de la Biblioteca), que ara també depèn de la Diputació.

Pel que fa els espectacles, tindrà cura del control, dels permisos, etc.

La Direcció presidirà també la Societat General de Autores de España (SGAE) i en procurarà la creació d'una específicament catalana.

5. DIRECCIÓ D'INSTITUCIONS CULTURALS

Aquesta Direcció s'ocuparà de dirigir, controlar i pressupostar aquelles institucions culturals que depenguin de la Generalitat (Museus, Biblioteques, Cases de cultura, Conservatoris de Música, etc.).

Aquesta Direcció, també, coordinarà i impulsarà aquelles institucions que depenguin dels municipis catalans i aquelles altres procedents de la iniciativa privada.

6. DIRECCIÓ DEL LLIBRE

Aquesta Direcció farà les funcions que ara corresponen al Instituto Nacional del Libro Español (INLE) i de les possibles Cámaras del Libro.

Coordinarà les tasques del Gremi d'Editors, del Gremi de Llibreters i de les Associacions d'Escriptors i d'Editors en Llengua Catalana.

Finançarà i presidirà l'organisme autònom de la Institució de les Lletres Catalanes.

Controlarà tot el que faci referència a l'ISBN, al dipòsit legal i a l'aplicació de la llei del llibre de Catalunya o a Catalunya (dependrà si el Parlament de Catalunya elabora una llei pròpia o bé es regeix per la llei estatal).

Finançarà, coordinarà i presidirà la participació del llibre català en les fires del llibre nacionals, estatals o internacionals.

7. DIRECCIÓ DE LA JOVENTUT

Aquesta Direcció general de la Joventut s'ocuparà dels temes del sector dels joves pel que fa referència a:

- Organitzacions juvenívoles.
- Casals de joves.
- Activitats de la joventut.
- Promoció, protecció i formació de la joventut.

8. DIRECCIÓ DE L'ESPORT I EL LLEURE

Aquesta Direcció actuarà en dos grans camps:

- El lleure, entès com un dret inalienable del ciutadà. Promoció de les festes populars, grups d'animació, recuperació de les tradicions folklòriques i antropològiques, etc.
- L'esport, entès en tres direccions:

- 1) L'esport en la formació de l'infant i la joventut.
- 2) L'esport com a dret del ciutadà (instal·lacions esportives, foment de l'esport, etc.).
- 3) L'esport-espectacle (contactes amb Federacions nacionals i estatals, contactes internacionals, control dels clubs esportius, etc.).

9. DIRECCIÓ DE LA SALVAGUARDA DEL PATRIMONI CULTURAL I ARTÍSTIC

Aquesta Direcció tindrà cura de la catalogació dels monuments arquitectònics ciutadans i rurals, de la seva conservació i de la seva restauració.

S'ocuparà, també, del patrimoni cultural (objectes, llibres, tradicions, cançoners, etc.) catalogant-lo, promovent-lo i recuperant-lo per als ciutadans.

10. DIRECCIÓ DE RELACIONS INTERNACIONALS

Les funcions d'aquesta Direcció seran les de potenciar la presència de la llengua i de la cultura catalanes al món de la cultura. Haurà de treballar d'acord amb l'Institut d'Estudis Catalans i totes aquelles institucions internacionals que garanteixin la presència de la cultura catalana arreu del món.

S'haurà de coordinar, també, amb el Ministeri d'Afers Estrangers del Govern Central.

Esquerra Republicana
de Catalunya

Esquerra Republicana de Catalunya

PROGRAMA DE GOVERN D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA 1980

ECONOMIA

BASES DEL PROGRAMA ECONÒMIC

La situació econòmica és greu; a Catalunya les seves conseqüències són particularment sentides. En un país com el nostre on el treball, l'estalvi i l'esperit d'empresa són condicionaments històrics, no podem pas per més temps roman-dre impassibles davant aquesta situació. Perquè això ja dura massa i no es veu pas que hom faci res amb eficàcia per tal d'arreglar-ho.

D'acord que es tracta d'una crisi d'efectes mundials. D'acord que l'evolució del capitalisme és cíclica. D'acord que el creixement quantitatiu ha d'estar condicionat pels corresponents frens ecològics. D'acord que l'organització de l'actual estructura productiva no és pas la més responsable. D'acord, en fin, que el model d'organització econòmica i potser el mateix model de societat s'han exhaurit.

Però, què han fet els "führers" que ara ens governen per tal d'afrontar la situació? Preocupats per a romandre en el poder, s'han dedicat a un joc polític en el qual l'economia ha jugat, quan ha estat tinguda en compte, un paper gairabé negligible. I així estem: amb una inflació d'uns anys ençà que té uns nivells migs anuals de gairabé un 20 per cent. Amb un volum d'aturats que supera àmpliament el milió i quart de treballadors. I això dins un àmbit de desesperança empresarial nodrida per suspensions de pagaments i fallides.

Dins aquest panorama Catalunya ha obtingut, si bé és cert que d'una manera ben feble, els primers elements per aconseguir la seva autonomia. Però l'Estatut per ell mateix no és pas la panacea per als mals econòmics que patim. Ni l'Estatut per si mateix no arreglarà les qüestions relatives a la carestia de vida. Ni l'Estatut per si mateix no posarà en pràctica nous llocs de feina tot donant, a la vegada, encoratjament als empresaris per a engegar les tasques que els són pròpies. L'Estatut és un estri que, en aquesta terra on de les pedres en fem pans, aprofitarem al millor possible malgrat ésser un Estatut baix de sostre, com des del primer dia va dir l'Esquerra Republicana de Catalunya i com també ho diuen avui d'altres, encara que ells en un primer moment el celebressin amb xampany. Què podem fer, doncs, dins l'àmbit de l'Estatut per a redreçar l'economia? Millor encara: què ens permet fer l'Estatut en aquest sentit? Hi ha dues menes de consideracions. Una de caràcter qualitatiu i una altra d'operativa.

En el primer cas volem referir-nos al fet que amb l'Estatut aprovat, un Parlament en marxa i un Govern de la Generalitat en funcionament, les relacions amb l'Administració Central prendran un nou i ben diferent camí. Fins ara aquest tipus de vincles eren entre individus i Administració Central; és a dir, hi havia un factor personal que facilitava la subjectivitat i la corruptela per la via del favor. Hom anava a Madrid a buscar una llicència d'importació, una protecció monopòlica, una exempció fiscal profitosa, etc. Ara aquest tipus de relacions hauran de passar pel garbell autonòmic; però a més a més i d'una manera substantiva, hom establirà un **diàleg** institucionalitzat, amb tot el suport democràtic, entre Estat i Generalitat en el que aquesta ha de tenir una incidència definitiva. Aquest diàleg ha d'assegurar la presència de Catalunya, i no d'alguns sectors o d'algunes personalitats, en l'elaboració de la política econòmica. Canvia el vincle subjectiu per un altre de caràcter objectiu, tot reforçant aquesta incidència.

Pel que fa al segon cas, volem referir-nos tanmateix a aquelles actuacions operatives emanades de l'articulat de

l'Estatut i que defineixen uns camps d'actuació dins el món econòmic. De fet aquests camps d'actuació, d'una manera més aviat escrita, enmarquen dos panorames diferents però alhora complementaris. Per un costat hi ha tot el que fa referència a la **política financera i pressupostària**, per un altre costat les qüestions relatives al que pròpiament pot ésser anomenat **política econòmica**, tant de tipus sectorial com de caràcter general. En concret, junt amb la **consideració qualitativa** que suposa el nou diàleg Generalitat-Estat, aquestes tres opcions operatives són els condicionaments del programa de política econòmica que ara es pot fer dins l'Estatut.

Adduint novament el realisme i alhora la necessitat d'actuar amb urgència per a evitar noves decepcions, el contingut d'aquest programa en relació amb aquests tipus d'acions és el següent.

1. Política financera

Dins el govern de la Generalitat, la política financera té com a prescripció estatutària un contingut important i a la vegada discret. Important perquè dins el seu àmbit s'hi aplega tot el que fa referència a l'administració dels recursos monetaris i per tant a la implantació de nous gravàmens. Discret, perquè durant els cinc primers anys de vigència de l'Estatut, si abans no es canvia, no hi ha cap altra competència que la pròpia de cada trespàs en el sentit que aquests no seran amb la corresponent dotació financera tal com ara figura als pressupostos generals de l'Estat.

La política financera de la Generalitat serà doncs, una de les tasques que més es poden fer sentir en la Catalunya autònoma. Per això convé d'entrada clarificar molt bé quin contingut hom vol donar en aquest camp. Perquè qualsevol realització comporta l'obtenció dels corresponents recursos dineraris i, si aquests no es tenen, no hi ha altra via que la de l'establiment de nous impostos.

En aquest punt, cal ésser precís i no prometre el que no es podrà complir. **Esquerra Republicana de Catalunya**, cons-

cient d'aquest problema i veient que la pressió fiscal a Catalunya és ja més forta que la de la resta de l'Estat, afirma des d'un bon principi que **no es pot pas utilitzar el recurs d'augmentar els impostos**. En conseqüència, tota la problemàtica dels traspassos de serveis s'haurà de gestionar mitjançant una administració més eficient, més honrada, més transparent i més entenedora.

Això obliga a donar una importància primordial a l'**ordenació del pressupost**. Cal així establir un pressupost racional per tal de fer-nos creditors d'aquesta fama de bons administradors que tenim els catalans. I per això convé des d'un primer moment de clarificar plenament les diferències entre les partides de material i d'inversió d'aquelles altres destinades a la nòmina del personal, perquè no pugui succeir, com ara és freqüent, que els sous de polítics, tècnics i funcionaris s'emportin bous i esquelles en detriment de les despeses pròpies del funcionament de l'activitat econòmica.

Serà necessari, doncs, confeccionar juntament amb el pressupost un programa d'**inversions públiques** on, sota criteris democràtics, s'orientin les corresponents transferències dels fons. I serà necessari també disposar d'un **fons d'acció conjuntural** que, com a cosa diferent del pressupost i del programa d'inversions, incideixi sobre el cicle econòmic propi per a corregir-li la tendència, sobretot en uns moments de crisi tan profunda i llarga com la que ara patim.

Aquest fons d'acció conjuntural s'hauria de nodrir mitjançant la concessió de comptes especials de crèdit per part del Banc Emissor amb els terminis i els tipus d'interès que aquesta institució ofereix per a aquesta modalitat financera. La gestió d'aquest fons d'acció conjuntural comportaria a la vegada les manifestacions de l'ordenació del sector financer, la tutela de la Banca Oficial que ha d'ésser descentralitzada (Banc de Crèdit Agrícola, Banc de Crèdit Industrial, Banc de Crèdit a la Construcció, Banc de Crèdit Local i Banc Hipotecari...) i una major vinculació de les Caixes d'Estalvi, tot acomodant el desenvolupament de llur obra social als programes públics d'expansió dels serveis municipals.

2. Política Econòmica Sectorial

Les principals actuacions de política econòmica específica són les que afecten els tres sectors bàsics, és a dir, l'agricultura, la indústria i el comerç.

Cal dir, quant a l'agricultura, que el desenrotllament del corresponent programa concret constitueix un document a part del Programa de Govern d'ERC tant per la importància que ha de tenir l'agricultura a Catalunya com perquè institucionalment li correspon una conselleria pròpia dins l'organització del govern de la Generalitat. Ara bé, dins aquest esbós de programa econòmic cal fer-hi referència als efectes de coordinació pel que pertoca a principis i objectius. Així, generalment són dues les consideracions substantives. Per un costat les referents als **estàndars de vida** i, per un altre, les relatives a la **capitalització**. Quant a la primera cal potenciar, dins un plantejament temporal concret, l'equiparació de les formes de vida del camp a les de la ciutat. Per això hom determinarà: a) un programa d'obres d'infraestructura compensatori de les diferències avui existents i b) un programa també d'equiparació quant a equipaments socials (ensenyament, sanitat, lleure...). Quant a la segona, cal establir com a principi bàsic que la rendabilitat de les inversions agràries tingui el mateix ventall d'oportunitats que ara com ara s'ofereixen per a les inversions industrials. En una societat lliure aquesta és l'única forma possible d'evitar la descapitalització del camp. Per això cal establir les següents opcions: a) utilització òptima del capital mitjançant fórmules de cooperació; b) programes d'ajuts tecnològics i d'investigació pròpia; c) opció preferent al crèdit oficial; i d) ventall de préstecs amb tipus diferencial d'interès, que afavoreixi l'agricultura en relació amb els altres sectors.

Quant a la indústria, tot tenint en compte que també constitueix un document a part del Programa de Govern d'ERC, cal fer-hi referència aquí per les mateixes raons de coordinació i concreció de criteris bàsics. Cal, doncs, tenir ben present el pes importantíssim que el sector industrial té a Catalunya i la manera particularment greu en què es troba

afectat per la crisi actual. Es tracta en conseqüència, d'adoptar unes mesures d'aplicabilitat immediata. Mesures realistes i mesures útils. Per això s'ha de distingir sense cap mena d'implicació demagògica i sense oblidar la globalitat de l'estructura industrial catalana, les indústries d'acord amb llurs dimensions. Perquè conjunturalment no és pas equiparable el suport que precisen les empreses petites en comparació amb les mitjanes i les grans. Aquesta obligada diferenciació fa que d'entrada calgui establir a nivell català un **Institut de l'Empresa Industrial Petita i Mitjana**, a fi de pal·liar les dificultats avui existents. Tot seguit cal emprendre una **política industrial global** de reestructuració i competitivitat, tant de cara al futur com de cara a l'entrada al Mercat Comú. En aquest context cal tenir-hi en compte els sectors en crisi, les consideracions energètiques i la producció de matèries primes. També l'elaboració d'un marc de relacions laborals amb unes formes més participatives i alhora més responsables. I, en fi, el paper de l'esperit emprenedor, tant nostre i tant de sempre, malgrat que ara certs corrents col·lectivistes ens el volen fer negligir. Catalunya industrialment no serà si no es fonamenta sobre el treball, l'estalvi i l'esperit d'empresa.

En darrer lloc, pel que fa al comerç, hem de tenir molt present la seva significació i també l'oblit sistemàtic en què aquest sector es troba dins les consideracions generals de l'economia. A casa nostra el comerç és substantiu. Els botiguers constitueixen la gran base de la població catalana. I, paradoxalment, estem assintint a llur oblit i, en bona part, a llur empobriment progressiu. Les xifres canten. Amb un nombre d'establiments superiors a la mitjana dels existents a la resta de l'Estat disposem, a la vegada, d'una dimensió per botiga inferior a la que es dona als altres llocs de la península. La combinació d'ambdues raons porta com a conseqüència una disposició més petita de la clientela i, per tant, l'enfonsament sistemàtic dels comerciants en uns moments en què les "holdings" financeres i el capital multinacional actuen en aquests àmbits mitjançant els hipers, els supermercats i la botiga granment dimensionada. Cal tutelar el comerç. I cal fer-ho de seguida. Per això cal dur a la pràctica un **Institut de l'Empresa Comercial** que faciliti tècnicament i

financerament la reestructuració del sector. Però alhora i també tot seguit cal compatibilitzar la llibertat de comerç amb la supervivència dels comerciants. De fet, es tracta de defensar tant la sobirania del consumidor com el dret de guanyar-se la vida dels botiguers. Per assumir satisfactòriament tant una cosa com l'altra s'ha de començar per un **replantejament de la legislació vigent**. I aquí sí que l'Estatut juga un paper clau. I el juga ja que estableix el lligam entre les regulacions a nivell d'Estat i les corresponents a nivell municipal. Una Llei General del Comerç ha de tenir la seva interpretació pròpia a Catalunya, tot constituint aquesta interpretació el dalt i el baix de les respectives prescripcions d'ordenances municipals. I això fent referència a llicències, traspassos, distàncies, control de qualitat, normes de seguretat, interrelació gremial i en general l'ordenament mateix d'una competència viable, profitosa alhora tant per compradors com per venedors.

3. Política Econòmica General

La política econòmica general continuarà fent-se a Madrid. Però a base del nou diàleg Generalitat-Estat, que permet l'Estatut, hi cap una incidència més forta. Aquesta incidència, veient la caòtica situació econòmica ha de permetre, ja des del primer moment, la reorientació de la política econòmica general alhora que l'ordenació dels corresponents instruments d'acció.

La via alternativa que això suposa obliga de replantejar l'àmbit, els objectius i les mesures de la política econòmica general.

Quant a l'àmbit és evident la inoperància de la política econòmica emprada fins al moment. I és que els remeis no tenen res a veure amb la malaltia. De fet, es produeix una dissociació entre diagnòstic i terapèutica. El govern analitza la situació i, tot concloent que es tracta d'una crisi de costos, aplica remeis propis d'una crisi de demanda. Quant a l'àmbit, doncs, cal que es canviïn les actuals orientacions, la

qual cosa vol dir donar menys èmfasi a la política monetària i, en el seu lloc, potenciar la política empresarial. Perquè mentre la manipulació dels diners estimula la demanda, el que ara convé és la reducció dels costos, qüestió aquesta que no té altre context que el propi de l'empresa.

Quant als objectius, els avui vigents tendeixen a combatre d'una manera directa, encara que amb poca eficàcia, la inflació i la desocupació. Però és evident que ni l'una ni l'altra no són les causes de la crisi. En són les conseqüències. És a dir, la crisi actual produeix inflació i produeix desocupació. Si hom vol lluitar contra la crisi, cal lluitar, doncs, contra les seves causes i així hom pot dir que hi ha crisi perquè hi manca inversió i és baixa la productivitat. Els objectius, per tant, de la política econòmica general, no han d'incidir únicament i exclusivament sobre la inflació i sobre l'atur sinó que el que convé és augmentar la inversió i augmentar la productivitat, mitjançant un programa d'accions directes per tal d'aconseguir-ho. Perquè si augmenta la inversió, augmentaran els llocs de feina i, per tant, no creixerà l'atur. I si augmenta la productivitat es mantindran els preus i per tant disminuirà el nivell d'inflació.

Finalment i quant a les mesures, s'ha de tenir en compte la ineficàcia de les programades pel Govern fins en aquest moment. En aquest camp el replantejament ha d'ésser total en funció del que fins ara ha estat dit, tot acabant amb la fal·làcia d'aquells programes que distingeixen entre el terme curt i el mitjà (i en els quals les mesures més importants es fixen dins aquest període si bé amb la particularitat que aquest mai no arriba). D'aquesta manera l'Administració contenta els administrats d'entrada però els defrauda a terme mitjà perquè si, segons el seu criteri, mai no acaba d'arribar, les mesures no són aplicades, amb detriment de la situació i avantatge del govern que, d'aquesta manera, evadint-se de les seves responsabilitats, eludeix també la impopularitat que suposa aplicar un programa amb solvència i coratge.

Convé, així, dins el nou diàleg Generalitat-Estat, incidir fortament per canviar l'orientació de les mesures proposades

pel govern. I aquest canvi d'orientació, d'acord amb els nostres plantejaments, implica per dir-ho curt i ras el següent:

En primer lloc, **racionalitzar la inversió pública**. És a dir, no es tracta pas fonamentalment d'arribar a un programa d'inversió pública unitari per a tot l'Estat; el que interessa és un programa d'inversió pública per a cada àrea geogràfica específica d'acord amb el grau d'especialització econòmica. És per això que des d'aquí es reclamarà un pla nacional d'inversió pública per a Catalunya d'acord amb els sectors econòmics més necessitats d'ajut i reestructuració.

En segon lloc cal **fomentar la inversió pública**. Per això és imprescindible potenciar l'estalvi, i l'estalvi només es pot potenciar retribuïnt els estalviadors amb taxes d'interès equivalents almenys a l'encariment de la vida. Però en aquest moment de crisi, en què sí que hi escau una política de creixement envers una política de redistribució, el punt crucial consisteix en una modificació del sistema fiscal que, en lloc de gravar el volum total de riquesa generada, gravi justament l'ús que hom fa d'aquesta riquesa, de tal manera que la part que sigui estalviada en quedi exempta.

En tercer lloc, cal **compatibilitzar l'eficiència productiva i la responsabilitat laboral**. Tot partint d'un entorn laboral sense opressió i amb garanties participatives, del que es tracta és de trencar, en benefici de tothom, l'espiral preus-salaris. I l'única manera de fer-ho és ajustar conjuntament el creixement d'aquests darrers amb els increments de la productivitat, ja que d'aquesta manera són compatibilitzats tant els esforços productius com les desviacions produïdes per l'absentisme i la conflictivitat laboral.

I en quart lloc, convé d'emprendre amb urgència una **reforma de tipus administratiu** que afecti tant l'actual legislació mercantil com l'excès de burocràcia que cada dia ofega més i més. La reforma de la legislació mercantil ha d'estar especialment orientada a donar una nova credibilitat als documents del corresponent tràfic (lletre de canvi i xec), així com a la normativa que fa referència a les suspensions de pagaments i fallides perquè, tot basant-se en la Llei, no es pu-

guin instrumentar veritables estafes. I quant a la legislació burocràtica, només cal dir que cal minimitzar la paperassa en benefici d'una descentralització operativa, en la qual hom estalviï impresos i segells, timbres i viatges a Madrid.

* * *

Certs matisos de caràcter organitzatiu són obligats per tal de dur a terme amb l'adequada solvència totes aquestes orientacions fins ara exposades, que tendeixen a sintetitzar le línies bàsiques del programa econòmic que l'Esquerra Republicana de Catalunya duria a terme des del govern de la Generalitat, tot delimitant-se el contingut a unes actuacions realistes, puntuals i pròpies d'una primera etapa.

Aquests matisos afecten l'actual organigrama de la Conselleria d'Economia i Finances. La qüestió és que no es considera el més adequat. Possiblement el primer govern autonòmic dividirà l'actual Conselleria en dues (Finances i Economia) o fins i tot en tres (Finances, Indústria, Comerç): És també possible, tanmateix, que aquestes divisions no siguin viables en un primer moment per manca de recursos. En qualsevol cas l'organigrama actual no és, segons els nostres criteris, el més adequat i les modificacions mínimes que caldria introduir-hi són aquestes.

Si continua existint una única Conselleria d'Economia i Finances, aquesta hauria de tenir sota el conseller una Sotssecretaria d'Economia i quatre Direccions Generals (Pressupostos, Finances, Indústria i Comerç) i una Secretaria General Tècnica. També haurien d'establir-se relacions funcionals de dependència envers el Departament d'Estadística i l'Institut d'Investigacions Econòmiques.

Esquerra Republicana
de Catalunya

Esquerra Republicana de Catalunya

PROGRAMA DE GOVERN D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA 1980

«MASS-MEDIA»

ELS «MASS-MEDIA» A CATALUNYA

Qualsevol anàlisi de la realitat dels mitjans de comunicació social o “mass-media” a Catalunya cal que es dugui a terme partint de dos aspectes:

- 1.er La problemàtica de l'idioma de l'interès del lector a rebre comunicacions en llengua catalana.
- 2.ⁿ Els mitjans, llurs característiques i llur capacitat per a donar cabuda a la comunicació en català.

Quant al primer punt, és a dir, la problemàtica de l'idioma ens trobem amb el fet que a Catalunya existeix una situació especial i diferenciada de la de qualsevol altre país. A França, per exemple, l'inmigrant s'adapta a l'idioma, al francès, però a Catalunya ens trobem que aquesta adaptació no li cal imperiosament, ja que català i castellà es troben en règim d'igualtat, segons el que s'ha regulat a la Constitució de l'Estat espanyol i a l'Estatut.

Pel que fa als mitjans o “mass-media”, cal partir del fet que només hi ha un diari en català i 7 o 8 diaris locals. Hom disposa només de dues emissores de radio en català (Ràdio 4 i el segon canal de Ràdio Sabadell). La televisió que existeix en català no és massiva. Tanmateix, cal dir que dins els mitjans editorials tradicionalment castellans, proliferen cada cop més les participacions bilingüistes.

DADES I FETS SOBRE LA PENETRACIÓ DELS "MASS-MEDIA" A CATALUNYA

El principal diari en català, l'AVUI, edita una mitja de 37.000 exemplars cada dia que, conjuntament amb els periòdics principals de la premsa comarcal com són ara "El Nou 9" i "Regió 7" de Manresa; "La Comarca" d'Olot; "Punt" de Girona; "El bé negre", etc. s'estima que arriben a un màxim de 110.000 exemplars diaris.

Solament "La Vanguardia" es troba als 200.000 exemplars. L'audiència total de "La Vanguardia", però, arriba en una cuota, segons l'Estudi General dels Mitjans (EGM) de 556.000. L'audiència total del diari AVUI no arriba als 130.000 lectors. Els principals diaris de Girona ("Los Sitios"), Lleida ("La Mañana"), i Tarragona ("Diario Español"), són editats en castellà amb un tiratge mig pels voltants dels 10.000 exemplars; i cadascuna d'aquestes ciutats són sobrepassats pel colosalisme de "La Vanguardia".

L'audiència de Ràdio 4 pot estimar-se en un màxim de 80.000 radiooients i la del programa en català que s'emet pel primer canal de la RTVE està en un màxim de 225.000 telespectadors (cal tenir en compte que l'audiència catalana del primer canal de RTVE pot assolir a determinades hores xifres entorn dels 3.5 milions d'espectadors).

No cal dir que hi ha molts altres mitjans de comunicació en que la incidència del castellà és força superior a la del català.

També cal partir de la base que la capacitat de lectura dels ciutadans de l'Estat espanyol és la penúltima en nombre de exemplars per càpita (s'estima que es troba entre els 11 i els 13 exemplars per habitant). Tanmateix no disposem de la informació exacta de la capacitat de lectura ni de l'audiència que desprenen els mitjans castellans distribuïts a Catalunya.

En general, i pràcticament des de 1975, pot observar-se

un fenomen de regressió de l'audiència en tots els mitjans des de la premsa fins als programes de televisió.

La regressió dels "mass-media" pot tenir diverses i múltiples raons, però també és aparentment evident que el creixement d'un mitjà a l'actualitat es produeix a costes de la davallada d'un altre mitjà del mateix sector. Com a excepcions a aquesta regressió podem esmentar l'èxit del diari "El Periódico" de Barcelona, i dins l'Estat espanyol el de "La Verdad" de Múrcia, "Hoy" de Badajoz, i el fenomen del diari "El País" del qual es creu que ha fet el seu creixement a costes de l'ABC, "YA" i "PUEBLO".

Les institucions de control de tiratge, per exemple l'OJD, estableixen les dades a nivell provincial, però no se sap res sobre els tiratges a nivell de les comarques o de les dades de les vendes de mitjans impresos a les regions que no són les provincials.

L'altra institució important d'audiència és el "Estudio General de Medios" que té la seu a Madrid.

Aquesta institució ens forneix dades sobre el sexe, sobre el "rol" familiar del lector, de la seva classe social o de l'edat; però no facilita cap mena d'informació sobre la llengua pròpia, la dels catalans o dels bascos, o sobre llur capacitat de lectura en els diversos idiomes.

En el cas, per exemple, del diari AVUI, el EGM ens diu en quins fragments de la classificació anterior aquest diari té més avantatges i més gran penetració. Així sabem, per exemple, que es llegeix bàsicament en la classe mitja-alta, per gent casada i compresa entre els 35 i els 44 anys.

EL TRACTAMENT EN CATALÀ DE LA PUBLICITAT COM A MITJÀ DE COMUNICACIÓ

D'acord amb les normes de la Direcció General de la Premsa respecte a les revistes; amb anàlisis realitzades a la

premsa escrita i a algunes emissores de ràdio, podem permetre'ns d'opinar que de tota la comunicació que els "mass-media" ofereixen al públic, ben bé un 30% està constituït pels avisos d'ofertes i pels anuncis.

Entenem que una anàlisi de la funció que compleix la publicitat com a font de comunicació en català pot ésser molt eficaç, tot i que l'òptica d'aquesta és diferent de la merament informativa.

Per a un fabricant que anuncia, l'home —en tant que home— és un comprador en potència. I perquè un consumidor pugui comprar, cal que se li doni a conèixer el producte, i per a donar-li a conèixer el producte cal parlar-ne en l'idioma nadiu talment que quedin ben clars tots els beneficis que aquest producte comporta i es compregui amb claredat els arguments de venda.

En aquest sentit cal recordar que el neixement dels "mass-media" al món és una conseqüència de la necessitat de comunicar els anuncis. Els "mass-media" neixen dintre de les idees col·lectivistes del segle XIX i es desenvolupen gràcies a la massificació de l'oferta i la demanda, que es una de les característiques d'aquest segle.

El periòdic "The Times", publicava a les primeres planes, ja des de la seva fundació, els anuncis de l'oferta i la demanda donant-los més importància que a les mateixes notícies. A Espanya també hi ha hagut casos semblants al del diari anglès. Sovint s'esdevé l'anècdota de trobar a la primera plana d'antics diaris, al poc temps de llur fundació, les esqueles del dia.

A Catalunya, davant l'alternativa de crear anuncis en català o no, l'anunciant pensa en el seu consumidor i decideix, generalment, que li és més rendable anunciar en castellà. A nivell comercial podem trobarne alguna excepció: a Osona, hom s'anuncia preferentment en català a la publicitat local.

POSTURA D'E.R.C. DAVANT ELS "MASS-MEDIA"

Partim de la base que E.R.C. manté el principi de no ser partidari del "tot o res" i que creu més en un principi gradualista que en una implantació maximalista que no tindria la seva correspondència a la realitat.

Quant a la premsa, l'E.R.C. manté el criteri de la llibertat d'expressió i de la llibertat de premsa, dins el marc de la Constitució.

Vista la situació actual a Catalunya, que és comuna a la de l'Estat espanyol, de tiratges curts, de despeses de paper altes i d'estructura tecnològica poc desenvolupada, creiem que per a mantenir la llibertat de la premsa cal una subvenció per part de la Generalitat. Aquesta subvenció, però, hauria d'estar justificada amb programes de culturització a favor de la llengua catalana.

Quant a la Radio i la Televisió, proposem una total llibertat de creació, implantació i desenvolupament dels canals privats, així com de les emissores (tenint en compte llur possible extensió a circuits comarcals). Aquesta implantació hauria de seguir les normes que sobre aquesta qüestió han estat regulades per la Convenció de Ginebra (preceptes sobre els espais radio-elèctrics). La implantació en català de nous emissores de ràdio en ona mitja fora molt convenient. Igualment també caldria afavorir la proliferació d'emissores en freqüència modulada o U.H.F. L'establiment d'un tercer canal de televisió en Catalunya, previst en l'Estatut per a l'any 1982, té problemes de caire tècnic-econòmic, per la qual cosa caldrà que es reguli amb preferència la utilització de programes específics dins el primer canal, ja que és el que assoleix els màxims índexs d'audiència.

Tant pel que fa a la ràdio com pel que fa a la televisió, caldrà controlar els parcs disponibles de ràdios, ràdio-transistors i televisors en blanc i negre o color (hom creu que per a 1980 la producció de models en blanc i negre assolirà les 400.000 unitats, i en color les 700.000). Se'n podrà observar que la capacitat d'expansió real en termes d'audiència és

relativament petita (la major part de la capacitat de producció de la indústria nacional està adreçada a la renovació dels aparells. Només una petita part se'n preveu per als nous espectadors).

La postura del Parlament espanyol pel que fa a la regulació de l'Estatut de la televisió, creiem que és anti-constitucional.

Quant a la publicitat exterior, ultra els criteris actuals, caldria regular-ne de nous que fessin referència a la conservació de l'entorn, del paisatge, i a criteris estètics o ecològics.

Pel que fa la publicitat, E.R.C. manté un respecte total a la llibertat d'empresa en totes aquelles normes que es troben dins dels principis que defensa l'Oficina d'Autocontrol de la Publicitat i del Codi d'Ètica Professional que defensa la Unió Internacional de les Cambres de Comerç.

Pensem que un estudi sobre la implantació d'una campanya institucional a favor dels productes que s'anuncien en català podria ésser interessant.

Quant al cinema i al futur comercial dels mitjans audiovisuals, creiem que quan el desenvolupament tècnic ho permeti; caldra aplicar-hi també el criteri de la llibertat a la iniciativa privada.

Propugnem un Consell de l'idioma que funcioni com a institució per a recomenar i vigilar la llengua, tant dins de les empreses privades com en els periodistes i locutors, amb l'objecte d'establir unes bases de recomanació, que no de censura, dintre d'una implantació correcta de la llengua catalana.

En el camp de les investigacions, creiem que fóra convenient de preparar enquestes per tal de disposar de dades sobre els "mass-media". També caldria aprofitar, mitjançant allò que fos necessari, totes les dades d'enquesta provinents d'investigacions ja existents.

Respecte a la prelació entre una normalització lingüística o bé una de cultural, pensem que és prioritària la segona, dins

un marc de prepotència de la qualitat sobre la quantitat.

La solució, quant als “mass-media”, creiem que, a llarg termini, passa per l'ensenyament i la formació escolar, tot conscienciant sobre aquest particular tots els ciutadans.

Esquerra Republicana
de Catalunya

OBRES PÚBLIQUES

Esquerra Republicana de Catalunya

PROGRAMA DE GOVERN D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA 1980

OBRES PÚBLIQUES

OBRES PÚBLIQUES

La política d'obres públiques de la Generalitat de Catalunya s'enfronta amb problemes molt considerables. La Generalitat disposarà d'uns recursos econòmics escassos; i per altra banda s'enfrontarà amb l'existència d'uns desequilibris territorials notables, amb poques possibilitats de solució; caldrà, un cop més, buscar nous models, i caldrà saber en funció de quins interessos s'haurà d'ordenar aquesta política.

El desenvolupament barcelonès es manifesta

El desenvolupament barcelonès es manifesta per un dèficit creixent urbanístic i d'equipaments socials. Cada nou habitant assentat a Barcelona genera una necessitat d'inversions en infraestructura urbanística i d'equipament gegantesques. Alguns economistes les situen entre 500.000 a 1.000.000 de pessetes (1978). Tot això condueix a la necessitat de considerar seriosament la possibilitat de l'existència d'una rentabilitat negativa per als interessos dels ja residents a Barcelona, en cada cas una nova inversió industrial o de serveis.

Els dèficits d'infraestructura i equipaments passen al sector públic, i al considerar l'espai com a suport demogràfic, donada simplement la diferència de pressió demogràfica per kilòmetre quadrat, origina dependències, donant lloc a comarques dominants i comarques dependents.

E.R.C. proposa una política capaç de passar de'una Catalunya arreplagada sobre la costa i amb una sola ciutat, Barcelona, amb un model territorial que prescindint en part de la política de la gran Barcelona, revitalitzi no únicament les comarques, sinó també les ciutats mitjanes i les petites.

El pla proposat consisteix en:

1) Dissenyar els elements fonamentals de l'estructura general urbanística del territori, que permetin un ús equilibrat de les comarques. 2) Creació de xarxes generals de ferrocarrils, carreteres, canals, conduccions d'aigua, etc., que facin que tot el territori català sigui accessible i utilitzable, còmode i habitable. 3) Trencar el radiocentrisme de Barcelona; al costat d'aquesta xarxa viària que preten comunicar d'una manera més o menys igualitària tot el territori català, apareix també el projecte d'una pla especial per a Barcelona.

Però també hi han d'altres actuacions dintre d'un programa d'obres públiques. Una d'elles és l'intent de resoldre el greu problema de l'especulació del sol.

En definitiva, es tracta d'esbossar una política, no segons la lògica de l'interès col·lectiu, on cal replantejar-se les relacions entre ciutat i territori, entre consum i producció de les comarques i entre conservació i ús dels recursos naturals.

POLÍTICA HIDRÀULICA

El subministre d'aigua a Catalunya és molt sovint, el factor limitant de major importància en el moment de la presa de decisions per a un assentament industrial o urbà. Moltes vegades els desajusts entre el consum y els recursos hidràulics obliga a grans obres d'infraestructura i transport d'aquests recursos, amb greus perills d'hipotecar el desenvolupament futur dels centres productors. D'altra part, la necessitat d'intensificar l'agricultura, en la que l'aigua és un dels factors determinants, duu a plantejar una política hidràulica coherent amb les necessitats en el territori.

Recursos existents

Les disponibilitats hidràuliques del Pirineu Oriental són limitades en comparació amb les necessitats actuals. L'explotació íntegra de les aigües superficials i subterrànies s'ha de realitzar d'acord amb les circumstàncies per a obtenir una major disponibilitat amb un cost mínim i amb nivell d'inversions factible.

El volum mitjà que rep la conca del Pirineu Oriental en forma de precipitacions atmosfèriques és de l'ordre de 10.730 Hm³./any, dels quals 2.530 Hm³./any circulen per terra (aigua subterrània i superficial) i 8.200 Hm³./any tornen a l'atmosfera per evapotranspiració. El volum potencial d'aigua disponible és, doncs, únicament de 2.530 Hm³./any de promig.

Els recursos superficials aprofitats per regulació dels rius del Pirineu Oriental són de l'ordre de 800 Hm³./any. Els recursos d'aigua subterrània directament aprofitables s'avaluen en uns 250 Hm³./any, dels quals 52 Hm³. s'aprofiten i són molt importants donada llur localització a les àrees costeres més necessitades i més densament poblades.

La zona Nord, és a dir el Nord de les conques del Llobregat i el Besòs, és globalment excedentària d'aigua i es preveu que continui essent-ho encara l'any 2010 quan el riu Ter, Muga i Fluvià disposaran d'excedents d'aigua regulada. Existeixen problemes locals greus, com l'abastament de la Costa Brava, però que es poden resoldre interinament amb aigües provinents dels deltes del Ter i del Tordera. La zona del Tordera serà globalment deficitària d'aigua. Hi han aquífers notables a l'Empordà, Olot i els fluvials i deltes del Ter i Tordera. El Tordera mig arriba a una sobreexplotació forta d'aigües subterrànies a l'estiu i el delta està amenaçat d'intrussió marina i ja porta problemes incipients de contaminació. La conca del Ter actualment subministra 8 m³./s. a Barcelona i el seu entorn, i es preveu que si Barcelona rep una altra font de subministre, part d'aquesta aigua serveixi per a resoldre els déficits futurs de la conca del Tordera.

La zona Centre, és a dir, les conques del Llobregat i Besòs, són zones al límit de les seves explotacions normals encara que susceptibles d'explotacions exhaustives a base de rentabilització de l'aigua i sistemes d'estalvi, tot això amb un increment de cost que repercutirà a l'economia local i nacional. Els aqüífers són importants però sols aporten una regulació de caràcter anual o estacional i no multianual i no tenen reserves importants.

Els aqüífers del Baix Llobregat regulen als voltants de 150 milions de m³/any, volum molt important i essencial per a una aprofitament òptim del Llobregat. La comar a pateix de seriosos problemes de contaminació, alteració de les condicions de recàrrega a la intrusió marina. els quals es poden resoldre amb inversions econòmiques raonables i amb una normativa eficaç, del contrari dintre de pocs anys estarà totalment perdut, com ja ho està avui el Baix Besòs. El Besòs Mig està totalment sobreexplotat, quasi exclusivament a través dels aqüífers i soluciona part dels problemes amb aigua importada del Ter. La zona Centre necessita aportació d'aigua exterior, i no és possible evitar aquesta circumstància donada la situació actual.

En la zona Sud, el Camp de Tarragona és altament deficitària, ja que l'explotació supera els recursos renovables i produeix l'exhauriment de les reserves dels grans aqüífers existents que quedaran totalment buits o invadits per l'aigua del mar en pocs anys. Una aportació d'aigua exterior és altament urgent, al menys de 2 a 3 m³/s. en termini de pocs anys.

El Baix Ebre, ja fora de la conca del Pirineu Oriental, constitueix un dels més grans i productius aqüífers d'Espanya, encara pràcticament verge amb uns recursos renovables de l'ordre de 5 m³/s. El delta de l'Ebre està totalment ocupat per aigua salada i per tant no és utilitzable, però l'aluvial de la vall té unes grans possibilitats, en especial les àrees calcàries que enquadren el curs inferior. Per a l'explotació d'aquestes calcàries manquem estudis i, en certa forma, tecnologia, encara que el Massís de Vandellós, dins del Pirineu Oriental, s'han aconseguit prou experiències interessants.

El Pre-Pirineu, límit comú entre la conca del Llobregat i la Cerdanya, a la conca del Segre, dóna la major part de les aigües al Llobregat i sols es pot aprofitar de forma important per regular suplementàriament al riu Llobregat, amb una capacitat d'enbassament subterrani que podria arribar a 500 milions de m³. però que són mal coneguts en els detalls, circumstància i tecnologia d'explotació.

De la resta de les comarques catalanes poca cosa em podem dir, ja que depenen de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, amb seu a Tarragona. Unicament ressaltarem la concessió de 33 m³./s. al canal d'Urgell. La seva capacitat, àxi-ma és de 23,5 m³./s. i la de la llera auxiliar amb una concessió de 8 m³./s. encara que el seu aforament en els trams re-vestits és de 16 m³./s.

La legislació es materialitza en les lleis del 1866 i en la Llei d'Aigües del 1879, en les que l'Estat reivindica el domini nacional de tots els corrents públics.

El text de l'Estatut de Catalunya fa referència en diferents apartats dels articles 9è, 10è i 12è a les competències de la Generalitat en matèria d'Indústria; aquestes competències s'estableixen en tres graus: competència exclusiva, competència per a desenvolupar la legislació de l'Estat i executar-la i, finalment, competència per executar la legislació de l'Estat. Referent al tema en un punt concret s'assenyala la competència exclusiva de la Generalitat.

Segons l'article a-16 de l'Estatut de Catalunya, la Generalitat tindrà competència en els aprofitaments hidràulics que no afectin una alta província o comunitat autònoma. Interpretem així que només en el cas de la Noguera Ribagorçana, l'Estat tindrà competència en el seu aprofitament o bé la competència haurà de ser compartida amb la comunitat autonòmica veïna; en tota la resta de casos la competència serà de la Generalitat exclusivament. En el cas que es pretengui un sentit restrictiu a l'article 9-16 considerant l'actual divisió de conques, en les que bona part dels nostres rius cauri en l'actual Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, serà objectiu prioritari de l'Esquerra Republicana de Catalunya

en aquesta matèria el raclar per a la Generalitat el control exclusiu de les tals conques hidrogràfiques.

Esquerra Republicana de Catalunya proposa:

- La actualització de la Llei d'Aigües i la creació d'un organisme de gestió, conservació y planificació exclusives de L'us de l'aigua.
- L'ampliació de les facultats de la Confederació Hidrogràfica del Pirineu Oriental, de manera que abrasi també la gestió de les aigües que a l'actualitat depenen de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre i que per la interpretació abans aludida serà competència exclusiva de la Generalitat i procedir a un estudi exhaustiu de totes les possibilitats hídriques del país. A partir d'aquest estudi es podrà establir una política de regulació dels cabals dels rius, combinant en tot moment les possibilitats de producció d'energia, creació de nous regadius i abastaments urbans o industrials.
- Millora i revestiment dels canals per a regar, ja existents, a fi d'evitar les pèrdues tant con es pugui.
- *Una política de reciclatge i depuració de les aigües urbanes i industrials*, sigui per a tornar-les a usar mitjançant circuits tancats, sigui per regar zones importants, i mantenir nivells freatics, d'especial interès per a Barcelona, evitant tant com sigui possible els transvasos d'altres comarques.
- Estudi d'un pla sistemàtic per a bombar en hores de baix consum energètic.
- Creació de nous canals amb ampliació de les zones de regadiu existents i millora de les actuals, és a dir:

Canal d'Urgell: passar de 3.000 m³./Ha./any a 10.000 m³./Ha./any.

Passar a regadiu:

Balaguer (9.000 Ha.), Segarra - Garriga (43.000 Ha.), Conca de Tremp (2.700 Ha.), Aldea - Cmarles (6.300 Ha.), Cherta - La Cènia (20.000 Ha.), Camp de Tarragona (50.000 Ha.), Vendrell - Vilanova (14.000 Ha.),

Ampliació Ter - Muga (9.750 Ha.) Tal mesura implica un transvas d'aproximadament 7 m3./s. del Baix Ebre al Camp de Tarragona, comarques aquestes últimes molt deficitaries.

- Coordinar amb la Conselleria d'Agricultura les obres hidràuliques de defensa del Delta de l'Ebre que permetran de passar d'un monocultiu a una agricultura intensiva 18.000 Ha. del Delta.
- Acometre la canalització del riu que per llurs característiques especials, solen tenir riades.
- Estudiar el possible aprofitaments de les aigües subterrànies de Garraf mesura encaminada a l'abastament urbà de Barcelona.

PORTS I AEROPORTS

En la categoria de ports comercials tant sols podem considerar-hi ara el de Barcelona i Tarragona, i en segon terme, els de Palamós, Sant Feliu de Guíxols, Alfacs i Vilanova i La Geltrú. Però en una Catalunya ben organitzada cal preveure ports en totes les sortides naturals al mar. Així Barcelona és la sortida natural de les comarques del Vallès, Osona, Lluçanès, Bergadà, Bages, Anaoia i Llobregat. Tarragona té com a interland natural el Camp. el Penedès i la conca de Barberà i potser també la Segarra. San Feliu, Palamós i Roses es reparteixen la Selva, l'Empordà, la Garrotxa i la comarca d'Olot. Arenys és el port de la Maresma i ho podrà ser d'una part del Vallès i del Montseny el dia que entre Mataró i Granollers existeixin unes comunicacions més eficients que les actuals. Però fins ara s'ha oblidat que a les comarques de l'Ebre s'hi ha de construir un port modern, ja que és la sortida natural de tota la Catalunya interior separada del litoral per la serralada marcada per les muntanyes del Bergadà, la Segarra i les serres que separen la comarca de les Garrigues del de Tarragona. El traçat de les vies de comunicació i sobretot del fe-

roccarril fa que Lleida sigui tributària de Tarragona, i la Segarra de Barcelona.

Per remarcar més la importància del port de les Terres de l'Ebre com a port natural de l'Urgell i comarques de la conca del Segre, s'ha de considerar que és així mateix la sortida natural de l'Aragó i part de Navarra.

Plantejat el problema d'aquesta manera podem considerar que els grans ports comercials catalans haurien de ser Barcelona, Tarragona per las raons exposades i per una implantació industrial poc afortunada però ja existent, i el de l'Ebre. També cal considerar la descongestió de Barcelona a través de Vilanova i La Geltrú mitjançant l'obertura d'una bona via de comunicació amb el Penedès i l'Anoia que podria canalitzar el tràfec de les esmentades comarques i les tributàries de l'Alt Llobregat.

En la categoria de ports menors, de pescadors i esportius existeix actualment una problemàtica de xoc d'interesos per un plantejament no excessivament acertat.

El sector de pesca que té una certa importància, s'ha vist freqüentement desplaçat per la manca d'una infraestructura adequada, dàrsenes sobretot, ja que en el nostre país hi han multitud de viles marineres que utilitzen embarcacions menors.

D'altra banda, el creixent turisme i esbargiment han contribuït a un gradual i considerable augment de les embarcacions de recreació. Es evident que el deport nàutic no es popularitza i és elitista per la manca d'una infraestructura adequada. Els ports esportius són centres privats, on l'especulació en la venda de llocs per amarrar és factor determinant. El dèficit actual d'aquestes places el podem xifrar en 3.500 i no hi ha dubte que una desprivatització del medi augmentaria la flota considerablement permetent l'accés a amplies capes de la població.

Les costes i els miralls d'aigua dels ports així com el mar, han de ser patrimoni col·lectiu i és per aquest motiu que

s'hauria de considerar la possibilitat de municipalització dels ports esportius.

Podem considerar la creació d'un gran port esportiu popular de la Generalitat el port de Barcelona.

La infraestructura aeronàutica de Catalunya consisteix en l'aeroport internacional de Barcelona, dos aeroports comercials: Reus-Tarragona i Girona-Costa Brava i petits terrenys d'aeroclubs: Sabadell, Seu d'Urgell, Cerdanya, Ampúria Brava, amb pistes cimentades, i aeroports menors: Lleida, Igualada, Manresa, Valls.

Donant el considerable increment que està tenint la càrrega aèrea a escala nacional, és necessari l'acondicionament d'un aeroport comercial a Lleida per a l'exportació dels productes agrícoles moridors.

Els aeroports menors, a part de funcions esportives, vol de vela, paracigudisme, etc., exerceixen funcions agrícoles i ecològiques realment importants: fumigació, lluita contra les plagues dels boscos, i sobretot, lluita contra els incendis forestals tant característics de la conca mediterrània.

Independientment de les anteriors funcions, l'aviació està evolucionant i els progressos tècnics permetin avui l'establiment d'una xarxa de petits aeroports per a transport de viatgers a Tortosa-Amposta; Tremp, La Pobla, Vilafranca, Olot, Vic i Viella, i l'acondicionament dels ja existents. Les capitals de comarca sense aeroport, disposarien d'un heliport adequat a les necessitats d'emergència, trasllat de ferits, etc.

Estructura viària

El futur del nostre país depen en gran part de la quadrícula que en matèria de comunicacions s'estableixi.

Carreteres

Els volums de tràfec que circulen per les nostres carreteres, volums molt variables en funció de llur ubicació i també en funció de l'època de l'any que volgum considerar.

La xarxa catalana consta de:

	<i>Estat</i>	<i>Privades</i>	<i>Diputació</i>
Autopistes	50'6 Km.	479'4 Km.	---
Carreteres	59'4 "	---	1.006'9 K.
Camins veïnals . . .	---	---	3.480'4 "

Xarxa d'Autopistes

El cost elevat de les autopistes fa que sigui realment difícil que puguin ser financiadess pes l'Estat o per la pròpia Generalitat. Aleshores, hauran de ser de peatge, tret d'algunes excepcions.

No obstant això, l'Esquerra Republicana de Catalunya proposa, donada la facilitat que ens atorga l'Estatut per la creació d'empreses públiques, la creació d'una empresa pública d'Autopistes, l'objectiu de la qual seria, en primera fase, la construcció de les autopistes MATARO - VIDRERES, TERRASA - MANRESA, MARTORELL - IGUALADA, GRANOLLERS - VIC, XARXA ARTERIAL TARRAGONA - REUS - VALLS i XARXA ARTERIAL DE GIRONA.

A les vies que suporten volums de tràfec superiors als 15.000 vehicles dia, VIC - RIPOLL, MANRESA - BERGADÀ, TARRAGONA - LLEIDA, VIDRERES - SANT FELIU - PALAMOS - PALAFRUGELL, FIGUERAS - ROSES - CERVERA - TÀRREGA, se les hauria de classificar com a xarxa nacional bàsica.

Les xarxes arterials de nuclis importants haurien de comportar quatre carrils. No hi ha dubte que també s'ha d'imposar un pla de conservació i millora dels paviments, però llur magnitud fa impossible que es pugui reflectir en aquest projecte resumit.

Fins ara hem seguit la pròpia xarxa ja existent; la millora que s'ha proposat ja suposa un avanç en l'equilibri i descentralització de Catalunya. Però per a pal·liar els defectes del radiocentralisme de Barcelona és necessari el disseny d'unes vies de futur que siguin creadores de nous alicients i potenciïn les comarques. D'entre elles en destaquem 4 que l'ERC les considera imprescindibles per al futur desenvolupament equilibrat del país:

- 1) Eix transversal Girona - Vic - Manresa - Cervera.
- 2) Eix Pre-Pirenaic Roses - Figueres - Olot - Ripoll - Berga - Solsona - Balaguer - Lleida.
- 3) Puigcerdà - Seu - Lleida - Tortosa - Ebre.
- 4) Vilanova - Vilafranca - Igualada - Manresa.

Pla per a Barcelona

- Establiment dels òrgans necessaris de coordinació entre la Conselleria d'Obres Públiques i L'Àrea Metropolitana.
- Acceleració prioritària al Cinturó del Litoral com a manera de descongestió del tràfec procedent del Sud-Oest.
- Foradament dels dos túnels del Tibidabo i establiment dels enllaços per autopista a la B-30 com a noves sortides i entrades del tràfec a la ciutat.
- Execució de l'Autopista de l'Eix del Llobregat, Zona Franca-Molins de Rei pel marge del riu.
- Acceleració i tramitació urgent del Segon Cinturó de Ronda de Barcelona.

Ferrocarrils

En l'actualitat la Generalitat ja és titular de l'empresa pública Ferrocarrils de la Generalitat, S.A., les línies dels quals són Barcelona-Sabadell-Terrassa amb bifurcació Sant Cugat, i Barcelona-Manresa-Igualada amb bifurcació a Martorell. Dintre d'aquestes línies s'inclouen els ramals únicament en servei de mercaderies, de Súria i Sallent.

Les línies estatals (RENFE) se centren en el vuit català i eixos subsidiaris Vic-Puigcerdà, Manresa-Lleida, Picoixons-Lleida, Casp-Saragossa i les prolongacions del vuit a França per un extrem i València per l'altre.

Les poques facultats, per no dir cap, que en matèria de gestió, conservació i inspecció té previst l'Estatut pel que fa a la xarxa estatal, ens imposa a ERC com a primera missió, defensar en primera instància el traspàs de competències en la matèria.

Donada l'actual situació, creiem que més que un pla d'ampliació de la xarxa, és imprescindible procedir a un pla de modernització de la ja existent.

Els plans d'inversió que en matèria de xarxa de ferrocarrils té establerts l'Estat, únicament preveu un 12 de les inversions a Catalunya, clarament insuficient ja que disposem de més del 20 de la xarxa nacional. Un altre objectiu fonamental per ERC serà l'elevació d'aquesta partida.

Pel que fa a les inversions, ERC proposa:

- 1) Doblar a quatre vies el tram Barcelona-Tarragona.
- 2) Tres carrils de la línia Barcelona-Manresa-Lleida.
- 3) Doble via Martorell-Vilafranca-Sant Vicenç.

Amb la qual cosa complementarien el vuit català.

4) Construcció en forma accelerada de la línia Mollet-Papiol com a complement de l'esmentat vuit.

5) Modernització i substitució de la infraestructura no d'acord amb els temps, catenàries, vies, etc.

6) Modernització i ampliació del material mòbil.

Totes aquestes mesures, algunes de les quals ja contemplen el pla de modernització de la RENFE, si bé no són espectaculars, són realistes, d'acord amb les possibilitats econòmiques de les quals es disposarà, i indirectament obtindrem un augment de velocitat, disminució d'averies i possibilitats d'augment de freqüència que actualment no és possible.

A mig termini, l'E.R.C. proposa l'establiment des enllaços de les línies Lleida-Picamoixons amb Casp-Saragossa-línia València amb els accesos ferroviaris que amb aquesta finalitat caldrà construir a la Zona de l'Ebre per la ubicació del port marítim de les terres de l'Ebre.

Pel que fa als Ferrocarrils de la Generalitat i independentment de les obres que es proposaran per a les rodalies de Barcelona, —la filosofia d'ERC és bàsicament idèntica— en primer lloc s'haurà de procedir a l'actualització i modernització de la xarxa existent,

: Substitució de tots els carrils inferiors a 54 Kg./m.

: Modificació catenàries

: Doble via fins a Martorell

: Augment del material mòbil i substitució.

Per tractar-se de línies molt més curtes i d'unes inversions més raonables, en un termini no superior a quatre anys es podrien portar a cap uns plans més ambiciosos com línies de gran velocitat Barcelona-Sabadell-Terrassa i Barcelona-Martorell-Igualada.

Un altre camp, però indirectament de competència de la Conselleria d'Obres Públiques, seria el pla de limitació o posada en línia de competitivitat de les línies de la RENFE servides amb autobusos.

La Generalitat, actualment, és titular de més de 200 concessions de línies d'autobusos, afectant prop de 120 empreses, de les quals 30 concessions depenen d'ACAR filial de

RENFE amb clar avantatge comparatiu, ja que sobre la resta pesa el cànon de coincidència i dret de preferència.

Novament tornen a trobar limitacions, ja que si bé la Generalitat és el titular de les concessions, no té facultat tarifària que, en definitiva, és el fet fonamental.

Pla Àrea Metropolitana

Cal tenir en compte les següents dades:

1. El 45 del total dels desplaçaments de la població es realitzen a peu.
2. El 30 dels treballadors es desplacen a llurs centres de treball a peu.
3. El desplaçament mig al treball es de 3 Km./persona.

Aquestes dades són extremadament baixes en comparació amb les ciutats d'igual o semblant dimensió europees. No obstant això, existeixen greus problemes puntuals i les velocitats de desplaçament amb transports són lentes.

ERC proposa l'acceleració de les obres dels Ferrocarrils de la Generalitat, S.A., i convertir en subterrani amb desviació la línia Sant Josep-Bellvitge, Padrosa-Pl. Espanya, i convertir en tren de característiques urbanes fins a Sant Boi amb augment de freqüències.

Referent al metro, sí que creiem que la política actual ha sigut errònia. Un Km. de metro té un cost de 1.500 milions (600 infraestructura, 500 superestructura, 400 mate-

rial mòbil). L'anterior política partia de crear una àmplia xarxa a la ciutat, sense tenir en compte les grans aglomeracions de les rodalies. El fet es tradueix en una infrautilització manifesta de l'actual xarxa (320 Mo./viatgers/any), amb uns dèficits gravíssims. Igualment, la freqüència mitja dels convoys se situa prop del 320 seg., quasi cinc vegades superior a la mitja de ciutats com Londres.

L'ERC proposa l'extensió d'aquesta xarxa cap a les poblacions limítrofes que és on es presenten els dèficits de transports i infraestructures, i que al mateix temps augmentaria l'ús de la xarxa interior.

Així, a curt termini i per estar les obres amb un estat avançat d'infraestructura, completar amb la superestructura i material mòbil la Línia IV Roquetas-Besòs i posar en explotació la Línia II Sagrada Família-Paral·lel.

A mig termini, caldria ampliar les línies V (Cornellà-Badalona) i Línia I (Santa Coloma-Hospitalet).

En resum, es tracta d'ampliar les línies del Suburbà a l'Àrea Metropolitana, com a mitjà de comunicació i transport de persones, reservant la xarxa viària terrestre per aquells casos puntuals de transport de viatgers i tràfec de mercaderies o tràfec de llarga distància.

ERC defensa la política de tarifes autosuficients en matèria de cost d'explotació.

PROGRAMA DE
POLÍTICA AGRÀRIA

Esquerra Republicana de Catalunya

**PROGRAMA
DE GOVERN
D'ESQUERRA
REPUBLICANA
DE
CATALUNYA
1980**

POLÍTICA AGRÀRIA

PROGRAMA DE POLÍTICA AGRÀRIA

L'establiment amb realisme, rigor i coherència d'un programa de política agrària per al nostre país requereix considerar acuradament els següents aspectes:

1. Evolució recent i situació actual de l'agricultura catalana, com a punt obligat de partida.
2. Factors derivats del marc geo-econòmic en què es troba i on estarà situada la nostra agricultura i que condicionaran la seva evolució.
3. Definició de les funcions que, de cara al país, han de complir el sector agrari i el medi rural i els objectius a assolir dins d'aquest sector i medi.
4. Possibilitats reals d'actuació dins de les institucions autonòmiques catalanes.
5. Definició de les gran línies d'actuació y dels corresponents programes de política agrària a endegar.

1. SITUACIÓ ACTUAL DE L'AGRICULTURA CATALANA

1.1. Els factors d'evolució recent

El creixement econòmic que tingué lloc a l'Estat espanyol a partir de la dècada dels anys cinquanta va provocar grans tensions dins del sector agrari, al qual va correspondre el paper de subministrador de capital, força de treball, recursos naturals i aliments barats als sectors industrial i de serveis i a la creixent població urbana del país. Aquesta evolu-

ció es va produir també, des del final de la Segona Guerra Mundial, a tots el països d'Europa Occidental amb més o menys intensitat, encara que no amb els mateixos costos socials i econòmics que es produïren a l'Estat espanyol.

En efecte, l'absència d'una política agrària adequada i, en general, l'absolut desordre amb què aquí es produí el creixement a ultrança no s'assemblen pas a la manera amb què aquesta evolució es va produir a Europa. El resultat d'aquest procés ha estat una situació actual de grans desequilibris socials i territorials als quals caldrà posar remei en una política de redreçament de Catalunya.

Pel que fa al sector agrari i al medi rural, la situació actual ve directament determinada per alguns factors importants derivats de la política estatal dels darrers anys:

- Política de preus indiscriminats que no ha aconseguit millorar suficientment les rendes del sector i que ha provocat més diferències entre els nivells de renda dins del sector mateix.
- La progressiva disminució de la diferència entre costos dels mitjans de producció i preus dels productes, la qual cosa ha provocat la coneguda descapitalització del sector.
- Absència d'una política d'estructures apta per a les condicions de Catalunya.
- Inversió pública extraordinàriament reduïda en el medi rural i l'agricultura catalana.
- "Lliure" joc de les forces del mercat en alguns factors (terra) o productes o, en altres casos, intervencions dels poders públics en benefici de determinats sectors econòmics o de poder (importacions).
- Manca d'atenció envers l'aprofitament i la valoració dels recursos propis, amb una creixent dependència de l'exterior de la nostra producció.
- Absència, insuficiència o inadequació dels instruments de promoció humana i desenvolupament empresarial, és a dir, formació, tècnica i financiació.
- Absència del sector en qualsevol nivell de decisió de la política agro-alimentària.

Paral·lelament a la presència d'aquests dèficits en l'actuació dels poders públics sobre l'agricultura, a Catalunya es produïren dos fenòmens que cal remarcar també per la seva incidència:

- D'una banda, com ja hem dit, el vertiginós creixement demogràfic i el desenvolupament industrial, sempre concentrat en determinades àrees (comarques centrals del litoral), que han induït a una desigual competència per a l'ús i l'apropiació de recursos i factors de producció tradicionalment agraris (terra, aigua).
- D'altra banda, la modificació de la demanda alimentària en funció de les més altes disponibilitats de renda i el millorament de la dieta alimentària, progressivament orientada al consum de proteïna i productes transformats. Això ha provocat en bona part els canvis selectius en la composició de la producció final agrària catalana (amb un pes específic cada cop més gran de la producció animal) i el desenvolupament de la indústria agro-alimentària.

Davant d'aquestes influències externes, el sector agrari català ha hagut de canviar i adaptar-se amb ben pocs ajuts, donant sovint proves de la capacitat de resistència característica de l'explotació familiar que és a la base de la seva estructura i d'un dinamisme i una capacitat evolutiva superior al que es constata a la resta de l'Estat. Aquest procés de canvi, que ha estat ben diferent segons tipologies empresarials i situacions territorials (hi ha sectors productius que se n'han beneficiat i d'altres que no, explotacions que hi han sortit guanyant i d'altres perdent, comarques que s'han endarrerit i d'altres que s'han mantingut, etc.), ha donat com a resultat el sector agrari que avui tenim a Catalunya.

1.2. Característiques bàsiques del sector agrari català avui

Cal dir que **la participació del sector agrari en la producció neta catalana** és avui de l'ordre del 5%, tot i que, en termes absoluts, no ha disminuït la producció sinó que han

augmentat les dels altres sectors. Aquesta xifra, del mateix ordre que la dels països de la CEE, no pot fer perdre de vista, però, la importància del sector. En efecte:

- El 30% del creixement de la renda catalana des del 1955 al 1975 es deu al sector agrari.
- Territorialment, l'activitat agrària és la que es localitza en un àrea més extensa i la que amb més facilitat pot aprofitar els recursos naturals, cosa que avui i per al futur assoleix una importància cabdal.
- Pel motiu anterior, el sector agrari apareix com a sector inductor de l'economia en moltes comarques catalanes, és a dir, el sector que pot contribuir amb més força, des de dins de cada comarca, a aconseguir l'equilibri territorial de Catalunya.

Una de les conseqüències més marcades de l'evolució del sector agrari català ha estat la progressiva pèrdua de **població activa**, la qual es xifra avui en un 6% del total d'actius a Catalunya. Aquest fenomen va lligat a la forta **emigració** que han registrat certes comarques (Pirineu, Catalunya Central, Priorat, Terra Alta, etc.) i a l'**envelliment de la població agrària** (més del 50% dels pagesos tenen més de 55 anys) que suposa una greu limitació per al desenvolupament de moltes explotacions i zones del país. La resposta d'aquelles comarques que compten amb alternatives d'ocupació no agràries ha estat la pràctica de l'**agricultura a temps parcial**, que afecta avui un nombre molt elevat de pagesos i ramaders. Actualment, aquest trasvasament poblacional està més estabilitzat, el **grau d'ocupació** dels actius agraris és acceptable i la seva **productivitat** és notablement més elevada que la de la resta de l'Estat, encara que no arribi als nivells propis dels països de la CEE, (a Catalunya, amb un 6% de la població activa de l'Estat, s'obté el 10% de la producció total estatal).

Pel que fa a la **producció àgraria**, són remarcables alguns trets importants:

- En primer lloc, l'agricultura catalana ha mostrat més dinamisme, més capacitat d'adaptació de la seva producció a

la demanda del mercat que la de la resta de l'Estat, cosa que es fa evident tenint en compte la progressiva importància de la ramaderia (57% de la producció final agrària el 1978; a la resta de l'Estat la proporció és del 39%) i d'altres produccions amb alt nivell de demanda, en detriment de les menys rendables.

- Dintre de les produccions agrícoles destaquen en importància econòmica: la fruita fresca i fruits secs, hortalisses i flors, patates, cereals, vi i oli. Es pot dir que, en el context de l'Estat, Catalunya ha anat **especialitzant** la seva producció vegetal cap a la fruita, hortalisses i flors (conreu intensiu), tot mantenint en aquelles zones on això no ha estat possible (manca d'aigua, clima o allunyament del mercat) els grans conreus tradicionals (vi, oli, cereals).
- Pel que fa a la **producció ramadera**, Catalunya es situa com la primera àrea productora de l'Estat, amb un 45% de la carn d'aviram, 40% de la carn de porcí, 12% de carn de boví i 20% de la carn de conill; la producció de llet de vaca suposa el 7% de la de l'Estat i la d'ous el 17%. Ha estat espectacular el creixement de la **ramaderia intensiva** (porcs, aus i, darrerament, conills) que ha permès engrandir la dimensió econòmica de moltes explotacions per la via de l'amplificació de superfície troba moltes dificultats. Aquesta expansió d'una ramaderia sense terra s'ha produït en **àrees tradicionalment no ramaderes**, sota fórmules d'**integració vertical** i amb forts graus de **concentració** i a un **ritme realment accelerat**. Aquestes condicions comporten diverses conseqüències de caire tècnic, econòmic, social i sanitari que cal tenir molt presents de cara al futur.
- La **producció forestal** representa l'1,5% de la producció agrària final, però la seva importància és gran a les zones pirinenques, on predomina el bosc gestionat per l'Administració, contràriament a la resta de Catalunya en què la major part de bosc és privat. Tant en un cas com en l'altre, i tot i que les causes són ben diferents, el fet és que la capacitat productiva dels nostres boscos és molt més elevada del que actualment se n'obté, sobretot a l'alta muntanya catalana. En el bosc mediterrani, és remarcable l'alta incidència dels incendis forestals que disminueixen,

any darrera any, la superfície arbrada i comprometen seriosament l'acompliment de les funcions tant productives com socials del bosc, tan importants aquestes últimes en un país amb l'elevada taxa de població urbana com és el nostre.

- La producció agrària catalana ha crescut més lentament que la demanda alimentària del país, que necessita comprar a fora de Catalunya per valor del 60% de les seves necessitats. Cal aclarir, però, que en les produccions en les quals, com hem dit, Catalunya s'ha anat especialitzant (carn de porc, ous, fruita, etc.) el nostre país és clarament **excedentari i exportador** a tot l'Estat i a l'estranger. D'altra banda, en relació a la resta de l'Estat, es tracta d'una producció molt **comercialitzada**, és a dir, el grau d'autoconsum és mínim en les nostres explotacions agràries. Cal esmentar l'elevat grau d'integració de la producció catalana amb la **indústria agro-alimentària**, en la qual Catalunya és també la zona més important de l'Estat, ja que més del 25% de la producció estatal alimentària s'obté a Catalunya, on té tot el seu sentit parlar realment de sector **agro-alimentari** quan es parla d'agricultura i ramaderia.

El tipus d'empresa agrària predominant a Catalunya és l'**explotació familiar**, que, com hem dit, ha evolucionat mitjançant una intensificació del capital i el treball, una certa especialització en determinades produccions, una tecnificació notable, la diversificació productiva en molts casos i l'aprofitament de rendes de situació. Aquestes adaptacions li han permès defensar-se de les condicions desfavorables d'aquests darrers anys, en resultar molt difícil de superar la **petita dimensió superficial** a causa del generalment elevat preu de la terra.

L'**estabilitat** del pagès, de l'empresari agrari català, la **viabilitat i l'evolució** de les explotacions han estat i estan dificultades per factors que cal remarcar:

- En primer lloc, cal esmentar el fet que una gran part de la terra es conrea a Catalunya sota contracte d'arrendament

o parceria, malgrat que predomina el règim de propietat. Aquesta qüestió, sobretot pel que fa a les parceries, suposa encara un problema seriós en moltes situacions a Catalunya i un fre al desenvolupament agrari del país.

- D'altra banda, el fet d'ésser sovint la terra un objecte d'especulació incontrolada, de refugi d'estalvis no agraris en contra de la inflació, o de demanda industrial i urbana, impedeix l'increment de la dimensió de les explotacions pageses.
- Les agressions que el medi rural i les bones terres sofreixen a causa de l'expansió urbanística i industrial (segones residències, polígons, autopistes, etc.) és una altra causa que distorsiona seriosament la dinàmica evolutiva desitjable per a l'agricultura. El planejament urbanístic, fet en el passat amb criteris "urbans" i amb oblit de la realitat i necessitats de la pagesia, ha estat un dels problemes més seriosos que afecten la nostra agricultura.
- Finalment, la manca de defenses contra el risc inherent a l'activitat agrària, és a dir, la manca d'un adequat sistema d'assegurances agràries suposa un nou factor d'inestabilitat per al pagès.

Les deficiències en les estructures de **comercialització** dels productes agraris, juntament amb l'absència de mecanismes eficaços de control de **disciplina del mercat** i protecció de la qualitat, suposen factors d'importància cabdal en la formació dels preus a la producció i al consum. L'adequada connexió entre els nivells de producció i comercialització agro-alimentària és una exigència que no pot continuar desatesa.

Un dels instruments que la pagesia catalana ha sabut utilitzar amb intesitat, sobretot a algunes comarques, ha estat el **cooperativisme**, com a fórmula solidària que permet a l'empresa familiar agrària de fer front a les exigències del mercat i del context econòmic en què està immersa. El panorama cooperatiu agrari català, amb unes 375 cooperatives, gairebé 100.000 socis, una gran part de la producció agrària que passa a través d'aquestes entitats, i amb volums financers importants dins de les caixes rurals, fa que sigui just mantenir fundades esperances en el nostre futur agrari, car

el paper que pot jugar aquesta organització, degudament estructurada, és extraordinàriament important.

Ens hem referit ja diverses vegades al paper dels recursos naturals davant la producció agrària (boscós, pastures, terra), però cal fer especial esment del recurs **aigua** que, en països mediterranis com el nostre, suposa un factor essencial i limitatiu per excel·lència de la productivitat agrària. En relació, doncs, al **regadiu** la situació catalana es pot caracteritzar així:

- Les possibilitats d'increment del regadiu són encara elevades a Catalunya, sobretot a les comarques de Ponent i del Sud. La manca d'inversió pública i una política desafortunada han impedit aquest increment.
- La competència per l'aigua entre els diferents sectors es resol gairebé sempre en perjudici de l'agricultura.
- L'esforç econòmic del mateix pagès vers l'increment i la millora del regadiu ha estat i és enorme en moltes comarques, la qual cosa suposa sovint uns capítols de despesa financera per damunt de les seves possibilitats.
- La contaminació industrial i l'esgotament de recursos subterranis amb el consegüent perill de salinització comprometen seriosament el regadiu a moltes àrees del litoral català.

Sintetitzant es pot dir que, a nivell de macromagnituds econòmiques, el sector agrari català se'ns presenta com a propi d'un país industrialitzat amb alt nivell de consum, és a dir, molt més a prop dels països veïns de la CEE que no pas ho pugui estar la resta de l'Estat. Ara bé, també apareixen tot un seguit de problemes de caire general i d'altres específics segons cultius, tipus d'explotacions, etc. Però l'anàlisi no seria completa si no tinguéssim en compte un aspecte molt important: **l'aspecte de les grans diferències territorials** que es constaten en la nostra agricultura. En efecte, la diversitat de situacions ecològiques, els moviments poblacionals, els fluxos econòmics produeixen una tal diversitat de situacions que fan molt poc realistes les generalitzacions a tot Catalunya. És per això que, en la definició dels programes

de política agrària, caldrà tenir ben present aquest nou factor de selectivitat.

2. EL MARC DE L'AGRICULTURA CATALANA EN ELS PROPER ANYS

El desenvolupament del sector agrari català es veurà condicionat, en els propers anys i, a més de les seves pròpies característiques que ja hem analitzat, per dos grans tres:

- D'una banda, el seu íntim lligam a la política agrària de l'Estat espanyol, amb la qual s'han d'harmonitzar les línies de la política agrària autònoma. En efecte, l'espai econòmic és únic a nivell d'Estat i, en aquest àmbit, no hi ha d'haver contradiccions. A més la importància de la **política de preus**, de caire estatal, incideix ben directament sobre la nostra agricultura.
- D'altra banda, la perspectiva d'integració en la CEE presenta un punt important de referència que ha d'orientar també les línies d'actuació en el sector agrari català. L'adhesió a la CEE suposa l'aparició de problemes addicionals en determinats subsectors (llet i derivats, carn de porc a causa de problemes sanitaris) i, en general, requereix una important tasca d'adaptació en altres produccions (vi, oli, etc.) i, sobretot, en les nostres **estructures agràries** (increment de dimensió, capitalització, etc.) per tal de poder defensar-nos per la via de la productivitat o disminució dels costos.

Cal remarcar que els nostres veïns francesos, per exemple, han preparat ja plans de desenvolupament agrari per a les regions meridionals amb una gran varietat d'accions en previsió de la nostra entrada a la CEE. Si aquí no es fa quelcom semblant, la nostra agricultura pot trobar-se en el seu dia en condicions molt desfavorables.

3. ELS OBJECTIUS PER AL SECTOR AGRARI CATALÀ, LES POSSIBILITATS D'ACCIÓ DINS DEL MARC DE L'ESTATUT

El sector agrari té a Catalunya un paper important a complir, en la mateixa línia que els països desenvolupats, és a dir, amb un elevat grau d'industrialització i d'alta població. Això vol dir complir amb unes determinades funcions que la societat catalana ha d'assumir totalment si no es vol arribar a la degradació econòmica d'aquelli, en conseqüència, a perdre un factor importantíssim d'estabilització socio-econòmica i ecològica de Catalunya, en perjudici de tota aquesta societat.

En aquest sentit, les funcions que la nostra societat ha d'encomanar al sector agrari i, per tant, n'ha de **garantir** el seu acompliment serien aquestes:

- Producció d'aliments de qualitat i a preus justos.
- Reducció de la importació i expansió de l'exportació, tot disminuint la dependència exterior.
- Inducció de l'economia a les comarques de caràcter més rural i més pobres actualment; estabilització de l'ocupació en el medi rural.
- Utilització òptima del territori i dels recursos naturals.

Per tal que aquests objectius es puguin assolir, Catalunya necessita un sector agrari més equilibrat, amb nivells de renda més equiparats amb els altres sectors de la societat i més ben distribuïts, amb una alta capacitat professional i organitzativa i en un medi rural dotat dels equipaments i serveis propis del grau de desenvolupament econòmic general del país. És a dir, cal establir des d'ara les prioritats per tal que aquesta situació pugui ésser assolida com més aviat millor.

Però, fins a quin punt el nostre Estatut d'autonomia ha d'actuar des de la Generalitat en aquest sentit? En principi, i dintre d'una interpretació àmplia de l'Estatut, es pot dir que les competències de la Generalitat en aquesta matèria són àmplies, però també són ambigües i això ben segur

que portarà problemes. En línies generals, podríem dir que la **política de preus i regulació de mercats** continuarà centralitzada (això és normal, car potser d'ací a uns anys serà en bona part centralitzada a Brussel·les), mentre que caldrà treballar per aconseguir el més alt grau de competències en l'execució d'aquella política en matèria d'estructures, ordenació i gestió dels propis recursos agraris, en el funcionament de tots els serveis tècnics i en l'organització del sector. D'altra banda, i com a punt fonamental, caldrà esgotar totes les vies per tal d'aconseguir el grau just de participació de la Generalitat en la definició de la política estatal de regulació de preus i campanyes.

Però cal tenir present que les possibilitats d'actuació de la Generalitat no dependran exclusivament de la successiva concentració del contingut estatutari. En efecte, la **capacitat d'establiment de compromisos o d'actuacions concertades entre la Generalitat i el sector mateix** és un altre factor importantíssim. I això només depèn de nosaltres, dels catalans, que hem de saber utilitzar amb intel·ligència i rigor aquesta gran possibilitat.

4. LES GRANS LÍNIES DE LA POLÍTICA AGRÀRIA CATALANA

Amb estricta coherència amb tot allò que s'ha exposat, les actuacions públiques sobre el sector agrari en el marc de la Generalitat de Catalunya hauran de basar-se en les següents línies mestres, orientades a assolir els objectius que s'acaben d'indicar:

1. Estabilitat del pagés en condicions dignes i garantia per la continuïtat i l'evolució de l'explotació familiar agrària.
2. Orientació i millorament de les produccions.
3. Adequació de les estructures i millores territorials.
4. Elevació de la capacitat professional dels agricultors.
5. Millorament dels mercats agro-alimentaris.

Cadascuna d'aquestes **grans línies** ha d'agrupar un conjunt d'**accions** que cal desenvolupar amb unes **direccions prioritàries** (sectorials, territorials i empresarials). La factibilitat del pla es garantirà amb una adequada estructuració **financera**, una correcta **organització administrativa** i, quan s'escaigui, amb l'**adequada relació amb l'administració de l'Estat**.

4.1. Permanència i estabilitat del pagès sobre la base de l'explotació familiar.

Les accions a desenvolupar serien:

- Mobilització de la terra i normalització del seu mercat per les següents vies:
 - Zonificació (ordenació territorial) amb criteris de protecció de la terra i de l'activitat agrària.
 - Adequació de la legislació sobre activitats classificades
 - Creació d'un **fons de terres** com a mecanisme d'intervenció en el mercat fundiari.
- Reconversió dels **contractes d'aparceria** en arrendament.
- Regulació de les **relacions contractuals** entre el pagès o ramader i les indústries integradores.
- Institució d'un règim d'**assegurances agràries** que cobreixi els riscos que comporta l'activitat agrària.
- Equiparació de les **prestacions de la Seguretat Social Agrària** a les dels altres sectors, tot tenint present la particular situació del sector agrari i acabant definitivament amb l'actual sistema de cotitzacions per assalariats no existents, tan gravós per a la petita i mitjana empresa familiar.
- Foment i protecció de l'**explotació familiar** en règim de propietat i conreu directe.
- Promoció i assistència al desenvolupament del **cooperativisme** en el camp.

4.2. Orientació i millorament de les produccions.

- Valorització dels productes mitjançant el foment i control de la qualitat.
- Ordenació i millorament de la sanitat animal.
- Suport a l'expansió de la ramaderia extensiva, amb terra, a les àrees més aptes pel millor aprofitament dels recursos naturals.
- Protecció i millorament de les àrees i les produccions forestals.

4.3. Millora de mercats agro-alimentaris.

- Control de qualitat i repressió del frau.
- Increment de la transparència mitjançant la millor informació de preus i mercats.
- Disciplina en els marges comercials.
- Organització a base d'entitats inter-professionals (productors, industrials, distribuïdors, exportadors, etc.) sectorials amb presència de la Generalitat.

4.4. Estructures i millores territorials.

- Promoció de la concentració parcel·laria en àrees on pugui ésser d'aplicació.
- Ampliació i millora dels regadius, amb particular incidència sobre els de promoció o gestió associativa.
- Protecció de l'espai rural i ordenació del seu aprofitament, ús i gaudiment amb criteris d'estricta protecció de l'activitat agrària.
- Inversió pública en infra-estructura territorial de caire agrari.

4.5. Millorament de la capacitat tècnica i professional de l'agricultura.

- Incorporació dels joves rurals a l'empresa agrària.

- Potenciació i adequació de la xarxa de centres de formació professional.
- Extensió Agrària.

4.6. L'orientació selectiva de les accions programades.

Les grans diferències i diversitats constatades dins del sector agrari català i la previsible escassetat dels recursos disponibles obliguen necessàriament a orientar les accions programades amb criteris de:

- A) **SELECTIVITAT**, segons sector, tipologia empresarial o situació territorial.
- B) **INTEGRACIÓ** per a obtenir el grau d'eficàcia i coherència necessaris, contra la dispersió a què sovint hem estat acostumats.

Així, doncs, i a curt termini, les possibles accions a engegat s'orientaran prioritàriament:

- a) **Als sectors productius més crítics**, és a dir, vi, oli, llet, etc.
- b) **A les comarques deprimides**: zones del Pirineu i àrees de secà de la Catalunya central i meridional.
- c) **A les empreses amb possibilitats d'esdevenir viables**, sota criteris diversos tècnico-econòmics, però amb particular atenció a les garanties personals dels titulars.

4.7. Financiació agrària.

És l'instrument bàsic per al desenvolupament del sector, que ha de permetre fer front a les inversions a llarg termini. El restabliment a Catalunya de la Caixa Central de Crèdit Agrícola i Cooperatiu de la Generalitat és un objectiu principal. La financiació a través, entre d'altres, dels fons públics destinats a crèdit agrari corresponent a Catalunya, tot establint l'oportuna coordinació amb l'Estat, fa possible aquesta realització.

Cal també arbitrar un tutelatge especial per a les Caixes Rurals.

4.8. Els factors político-administratius.

L'estructura de l'Administració Pública de l'Agricultura catalana s'ha de plantejar sota criteris de descentralització, apropament dels òrgans administratius a les comarques i arrelament dels funcionaris al país. Aquesta Administració agrària ha de contemplar els següents àmbits:

- a) La producció, la industrialització i el comerç agro-alimentari, com un tot homogeni i coherent. En aquest sentit, cal que el Departament d'Agricultura de la Generalitat es converteixi en la Conselleria d'Agricultura i Alimentació. Seria desitjable que, a nivell d'Estat, també el Ministeri d'Agricultura assumís les corresponents atribucions administratives en l'àmbit del comerç alimentari, en la línia de la majoria dels països de l'Euroa Occidental.
- b) La promoció tècnica, econòmica i social de l'agricultor i les seves organitzacions com a factor indispensable per a aconseguir una agricultura productiva, dinàmica i integrada a la resta de la societat.
- c) El desenvolupament i la protecció del medi rural, com a àmbit territorial on té lloc l'activitat agrària que cal garantir i, a la vegada, que pot i ha d'ésser objecte de gaudiment harmònic per a tota la població catalana.

Particular importància cal donar al procés de traspassos de servei en matèria agrària a la Generalitat de Catalunya, en el sentit següent:

- a) Plantejament amb rigor i coherència i en coordinació amb les altres esferes de l'Administració Pública, tot evitant que puguin produir-se situacions de buit.
- b) Evitar per tots els mitjans que es produeixi una duplictat o paral·lelisme d'administracions. En aquest sentit, cal deixar clar que tots els serveis que els poders públics han de prestar al sector agrari han de passar únicament i

exclusivament per la Conselleria d'Agricultura de la Generalitat i els òrgans territorials que aquesta estableixi, d'acord amb el sector quan s'escaigui. Això implica també la necessitat d'establir adequades relacions de coordinació amb l'Administració Central. El manteniment de duplicitat i actuacions paral·leles suposa un atemptat contra l'administrat i una mala aplicació dels fons públics, que cap Administració no té dret de permetre.

- c) En la mateixa línia d'evitar duplicitats administratives, caldrà aconseguir el ràpid traspàs o integració funcional dels serveis agraris de les Diputacions catalanes a la Generalitat, el que permetrà comptar amb poc esforç amb una àmplia xarxa de serveis tècnics per a l'agricultura i la ramaderia catalanes.

Creiem que les línies assenyalades constitueixen una política clara de contribució al redreçament del sector agrari i, per aquesta via, al de tot Catalunya.

RESUM DEL PROGRAMA DE POLÍTICA AGRÀRIA

D'acord amb la situació real del camp català i ateses les possibilitats d'actuació que permet el marc de l'Estatut d'Autonomia, les línies bàsiques de política agrària d'Esquerra Republicana de Catalunya s'orientaran en la forma següent.

1. Assegurar la permanència i l'estabilitat del pagès a la terra i l'evolució de les seves explotacions, mitjançant:
 - 1.1. Ordenació territorial amb criteris de protecció de l'activitat agrària amb harmonia amb els altres sectors.
 - 1.2. Creació d'un fons de terres com a mecanisme d'intervenció en el mercat fundiari.
 - 1.3. Modificació de les relacions de contractes de conreu, tot reconvertint les parceries en arrendaments.
 - 1.4. Regulació de les relacions contractuals entre el pagès i ramader i les indústries integradores.

1.5. Institució de règims adequats d'assegurances agràries i de la seguretat social.

1.6. Foment i protecció de l'explotació familiar i del cooperativisme al camp.

2. Ordenació de conreus o produccions, establint mesures de foment de les activitats amb un mercat més deficitari i perspectives de futur, millorant-ne la qualitat i el control, la sanitat animal, fomentant i ordenat la ramaderia extensiva i les produccions forestals.
3. Millora dels mercats agro-alimentaris, mitjançant el control de qualitat i la repressió del frau, transparència dels mercats, disciplina en els marges comercials i organització a base d'entitats interprofessionals de col·laboració amb l'Administració.
4. Adequació de les estructures i foment de les millores territorials amb especial insistència en la conservació i el foment del regadiu, protecció de l'espai rural i ordenació del seu ús i aprofitament i canalització de la inversió pública cap a la millora de la infraestructura territorial.
5. Increment de la capacitat tècnica i professional dels agricultors, tot potenciant la tasca d'extensió agrària, dels centres de formació i capacitació i facilitant la incorporació a l'empresa agrària dels agricultors joves.
6. Garantir la financiació del sector mitjançant la creació de la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu i arbitrants un tutelatge especial per a les Caixes Rurals.
7. Estructurar l'administració agrària de Catalunya en una Conselleria d'Agricultura i Alimentació que compregui els aspectes de producció, industrialització i comerç agro-alimentaris, la promoció de la població agrària i del desenvolupament i l'ordenació del medi rural, amb criteris de descentralització i participació.
8. Evitar duplicitats i deficients aplicacions dels fons i accions públiques destinats a l'agricultura, aconseguint que tots els serveis que calgui prestar al sector es facin a través del Departament d'Agricultura de la Generalitat i integrant els serveis agraris de les Diputacions catalanes.

Esquerra Republicana
de Catalunya

Esquerra Republicana de Catalunya

PROGRAMA DE GOVERN D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA 1980

POLÍTICA URBANÍSTICA

POLÍTICA URBANÍSTICA

1. PROBLEMÀTICA ACTUAL

El desenvolupament econòmic d'Espanya durant els anys seixanta, es produeix pràcticament sense direcció i sense planejament.

La deplorable política urbanística seguida per l'Estat durant els darrers quaranta anys es prou coneguda, i les seves conseqüències s'han fet notar molt acusadament a Catalunya. Entre altres desgavells, fruit d'aquesta manca de conducció, es produeix el trasvàs de grans masses de població del camp vers les ciutats, i el seu assentament, en aquestes, mitjançant la formació de suburbis d'habitatges inhòspits. Catalunya, avesada al treball, desperta pels negocis, ofereix nombroses possibilitats de recepció de mà d'obra sense qualificar: i, conseqüentment, rep una allau de famílies que fugen de la misèria consuetudinària d'algunes terres d'Espanya. Barcelona i les ciutats del seu entorn gairebé dupliquen, en pocs anys, els seus habitants.

Els fets són aquests:

1. Els propietaris de la terra (propietaris per herència o per adquisició), col·laboren al manteniment d'un fort desequilibri entre oferta i demanda per tal de tenir garantitzar l'alt preu dels solars.
2. Sense cap esforç, sense més despeses de manteniment que uns impostos que no arriben ni a simbòlics, el mercat especulatiu converteix en un negoci fabulós l'adquisició i posterior venda de terrenys.
3. Les plus-vàlues dels terrenys es reparteixen entre uns

pocs sense que l'Administració en percebi més que engrunes, i, el què és més greu, les plus-vàlues que fixa com impost l'Administració no les paga el venedor, és a dir, normalment l'especulador, sinó el comprador del terreny.

4. Els compradors formen part d'un de dos grups: especuladors del sòl, o promotors immobiliaris. Els primers seguiran tancant cicles al llarg dels anys; els segons, els promotors, els menys culpables en el conjunt de gent immersa en el negoci, estaran interessats en maximitzar la renda de la seva inversió: en obtenir la màxima edificabilitat sense invertir ni en infraestructura ni en dotacions d'ús col·lectiu, tals com escoles, parcs, equipaments socials, etc.

Els resultats els vivim tots: barris sense equipaments ni dotacions mínimes. Congestió creixent en les ciutats. Superpoblació. Barris caòtics. Expulsió del poble econòmicament menys dotat, cap a suburbis infrahumans.

2. OBJECTIUS A ASSOLIR

1. La terra que no dona fruits, que no produeix, no ha de donar beneficis, ni ha de reportar pèrdues.
2. La promoció immobiliària privada —empreses constructors, societats immobiliàries, capital particular— ha de poder construir i ha de poder obtenir beneficis raonables, però sense oblidar que les iniciatives immobiliàries han de complir una funció social.
3. Han d'elaborar-se urgentment els plans urbanístics que necessiten totes i cadascuna de les comarques catalanes, i tots i cada un dels pobles catalans, determinant clarament els programes d'actuació sense utopies de planteig, i involucrant en ambdues activitats —planejament i programació— una intervenció directa de l'Administració en el seu control, i en la canalització de la iniciativa privada vers l'interès col·lectiu.

Una de les tasques primordials de la Generalitat ha d'ésser la d'establir una nova política urbanística que corregeixi i a la llarga solucioni els problemes abans apuntats, constituir els òrgans territorials adients a les nostres característiques nacionals, creant els instruments legals necessaris i impulsant el seu correcte funcionament.

3. ACCIONS DE COMPETÈNCIA DE LA GENERALITAT

Com és sabut, la Generalitat té competència exclusiva en matèria d'ordenament del territori i del litoral, urbanisme i habitatge, tal com disposa el número 9 de l'article 9.º de l'Estatut.

Aquesta competència exclusiva atorga a la Generalitat la potestat legislativa, la potestat reglamentària i la funció executiva, sense cap interferència de l'Estat, segons preceptua l'article 25 de l'Estatut.

Tenint en compte que l'article 5.º de l'Estatut permet l'organització territorial de Catalunya en municipis i comarques, a més d'altres demarcacions supracomarcals, agrupacions urbanístiques supramunicipals, metropolitanes i altres de caràcter funcional i fins específics, i que la seva regulació correspon al Parlament de Catalunya, es evident que, en matèria d'urbanisme i ordenació del territori la Generalitat no tindrà dificultats insuperables per redreçar la Nació en un període de temps prudencial, si es porta a cap una política adequada.

Facilitarà també aquest objectiu la circumstància de que la Generalitat té, també, competència exclusiva en matèria de règim local, entre les especificades a l'article 9.º de l'Estatut, així com les assenyalades a l'article 12.º, amb certes limitacions (planificació de l'activitat econòmica, indústria, agricultura i ramaderia, comerç interior, institucions de crèdit corporatiu, públic i territorial i Caixes d'Estalvis i sector públic econòmic de la Generalitat).

L'Esquerra Republicana de Catalunya es proposa donar caràcter prioritari a l'ordenament del territori i l'urbanisme, presentant al Parlament de Catalunya els projectes de llei necessaris per aconseguir aquests objectius, a curt termini.

Tal com preveu l'article 5.º de l'Estatut, E.R.C. promourà l'urgent aprovació pel Parlament de Catalunya de la Llei d'Organització Territorial de Catalunya, basada en els següents principis:

- a) Constitució de Municipis i Comarques com entitats naturals de Catalunya, amb plena personalitat jurídica i poder polític.
- b) Possibilitats de constituir agrupacions supramunicipals, supracomarçals, metropolitanes i altres de caràcter funcional o per fins específics.
- c) Autonomia municipal i comarcal, dins les seves respectives competències exclusives o compartides.
- d) Democratització dels seus òrgans de govern.
- e) Dotació financera suficient i adequada per atendre les necessitats específiques.
- f) Participació ciutadana efectiva.
- g) Planificació de l'actuació municipal i comarcal, degudament coordinada amb la planificació marc, de caràcter flexible, a nivell superior.
- h) Agilització del procediment administratiu, amb la finalitat d'aconseguir una major eficàcia en la gestió dels serveis.
- i) Respects a les minories polítiques.
- j) Regulació de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, amb la finalitat de formar funcionaris capacitats.
- k) Regulació dels mitjans adequats per la constitució d'un Patrimoni del Sòl que permeti l'establiment d'equipaments comunitaris.
- l) Garanties en l'adjudicació de contractes administratius i execució de les obres i serveis, amb la finalitat de reduir els costos.
- m) Creació d'un Banc o Caixa d'Estalvis de la Generalitat, per impulsar el crèdit de les Corporacions Locals.

NORMES MÉS URGENTS

Considerant l'absoluta prioritat de l'ordenament del territori i de la planificació urbanística, a la fi d'iniciar la gran tasca colectiva de la reconstrucció nacional de Catalunya, E.R.C. estima necessari elaborar immediatament la legislació específica que faci possible aquest objectiu.

Caldrà, doncs, estructurar políticament el territori de Catalunya, constituint les entitats naturals que li son pròpies (municipis, comarques, agrupacions supracomaricals i supramunicipals), regulant els seus òrgans de governs, les seves finances, el funcionariat, les competències exclusives i compartides, els sistemes de gestió dels serveis i, en general, el seu règim jurídic. Tot això presuposa la divisió comarcal de la Nació catalana, partint de l'establerta l'any 1937 per la Generalitat i adaptant-la a la situació present. Sobre aquesta qüestió ja ha sigut redactada una excel·lent Ponència pel company Marc Aureli Vila, en la que es contempen unes lleugeres modificacions dels límits provincials (malauradament vigents) per adoptar-los a les comarques.

Durant aquest període transitori de creació dels instruments legals indispensables per la reconstrucció nacional, en matèria d'urbanisme i ordenació territorial, E.R.C. considera necessari arbitrar les següents actuacions del Govern de la Generalitat i del Parlament de Catalunya:

1. Suspensió de la tramitació de nous Plans Generals d'Ordenament Urbà.

Considerant la necessitat d'elaborar un Pla Nacional d'Ordenament Territorial, equivalent al Pla Director Territorial de Coordinació previst a l'article 8.º de la Llei del Sòl, que estableixi les determinacions per la distribució geogràfica dels usos i activitats a que s'ha de destinar el sòl afectat, les mesures de protecció a adoptar per la conservació del sòl, dels recursos naturals, la defensa, millora, desenvolupament

o renovació del medi ambiental i del patrimoni històric-artístic, el senyalament i localització de les infraestructures bàsiques relatives a les comunicacions terrestres, marítimes i aèries, l'abasteiximent d'aigua, sanejament, suministre d'energia i altres previsions; a quines determinacions s'hauran d'acomodar tots els plans generals municipals, comarcals i metropolitans, E.R.C. estima prudent la suspensió de la tramitació de nous d'aquests plans, fins el moment en què l'esmentat Pla Nacional sigui vigent.

Mentrestant es seguiran aplicant els plans generals, parcials, normes subsidiàries i complementàries i projectes d'urbanització vigents, amb el rigurós control de la Conselleria competent de la Generalitat i dels òrgans de govern locals, a la fi d'evitar més infraccions urbanístiques de difícil o impossible correcció.

Aquesta mesura preventiva, com es obvi, no paralitza ni demorará l'atorgament de llicències d'edificació o d'activitats industrials.

2. Llei d'Urbanisme i Habitatge.

Aquesta Llei deixarà sense efecte a Catalunya la vigent Llei sobre Règim del Sòl i Ordenació Urbana (Text Refós), aprovat per Reial Decret de 9 d'abril de 1976.

Regularà tot allò referent a urbanisme i habitatge dins el territori de Catalunya, adaptant la vigent Llei del Sòl de l'Estat a les peculiars característiques geogràfiques, culturals, socio-econòmiques, ètniques i lingüístiques del nostre poble, així com l'organització política i administrativa que permet l'Estatut vigent.

L'aprovació d'aquesta Llei és de competència exclusiva del Parlament de Catalunya, segons disposa l'article 25 de l'Estatut.

3. Pla Nacional d'Ordenament Territorial.

Com hem senyalat a l'apartat 1.^r, aquest Pla equival al Pla Director Territorial de Coordinació previst a l'article 8.^è de la vigent Llei del Sòl.

Com s'ha dit abans, té per objecte establir les grans línies de l'ordenament urbanístic de Catalunya (Pla marc), determinant les activitats i usos d'acord amb les característiques de cada comarca (industrial, minera, agrícola, forestal, pesquera, turística, etc.), preveient els moviments de població, senyalant les infraestructures bàsiques de comunicacions, els abasteixements d'aigua, el sanejament, el sumistre d'energia, els equipaments, la conservació dels recursos naturals, del medi ambient, del patrimoni històric-artístic, la protecció de zones agrícoles determinades.

Aquest pla bàsic ha d'ésser promogut i aprovat pel Govern de la Generalitat, però exigirà la participació i col·laboració efectiva de les corporacions locals, sindicats, associacions d'empresaris, entitats cíviques i gran nombre d'especialistes (economistes, arquitectes, enginyers, urbanistes, juristes, pedagogs, metges, sociòlegs, geòlegs, científics, etc.) i una ampla difusió a nivell municipal i comarcal dels treballs que es realitzin a la fi de facilitar una efectiva participació ciutadana.

PROPOSTA DE LEGISLACIÓ

- a) La tasca més urgent i més difícil, per polèmica, serà la fixació de la normativa que pugui aconseguir el retorn a la col·lectivitat de les plus-vàlues dels terrenys que sols la mateixa col·lectivitat ha produït.

Com proposta inicial —a matitzar i estudiar pels economistes, advocats i urbanistes— es suggereix la següent:

Tot propietari de sòl urbà, urbanitzat, o urbanitzable (programat o no), declararà cada dos anys el valor de la pro-

pietat, precisant quin sigui el valor del sòl i quin el valor de l'edificació que el pugui ocupar; i en el cas en què aquesta fós arrendada, especificant el valor de la renda.

Aquests valors serviran de base per a la imposició d'arbitris sobre riquesa urbana, per a possibles expropiacions, i per a la fixació de l'arbitri sobre plus-vàlua.

Tota transmissió (per compra-venda, o per herència) de sòl, edificat o no, urbà, urbanitzat, o urbanitzable, estarà subjecte al dret de **retracte** que exercirà l'Administració en el plaç d'un any com a màxim, i amb el percentatge d'augment que fixi la normativa a establir.

Tot i que aquesta proposta cospa, de primer antuvi, car l'establiment dels arbitris resulten funció de la declaració del mateix propietari, és ben fàcilment defensable pels següents motius:

1. Les expropiacions són factibles, sense que pugui sentir-se perjudicat el propietari afectat, puix és ell mateix qui es fixa el valor de l'expropiació.
2. Si bé momentàniament poden disminuir els ingressos per arbitris, en pocs anys seran fixats amb justícia, car el dret de retracte s'ha d'exercitar en un termini (que per la societat no és un termini llarg), que implica l'obligació del propietari a declarar la realitat dels valors de la seva propietat. En cas contrari, l'Administració executarà sempre el seu dret, revenent els terrenys al valor de mercat, i cobrant-se, per tant, la plus-vàlua que abans no havia pagat el propietari.

Aquesta idea de proposta implica, com és lògic, un estudi aprofundit de la qüestió, però sembla prou vàlida per a què una societat com la nostra, que no pot crear un model socialista, faci el capitalisme més racional, més humà i menys injust.

Esquerra Republicana
de Catalunya

Esquerra Republicana de Catalunya

**PROGRAMA
DE GOVERN
D'ESQUERRA
REPUBLICANA
DE
CATALUNYA
1980**

SANITAT

CONSIDERACIONS BÀSIQUES PER UN PROGRAMA DE SANITAT

Per a E.R.C. el conjunt de totes les actuacions al servei de la salut, tan en el sentit del seu restabliment com en el de la seva promoció i la seva prevenció de la malaltia, son les que han d'integrar el programa de la sanitat, la qual ha de ser un servei públic de primer ordre en qualsevol comunitat desenvolupada.

L'estructura de la sanitat a Catalunya té tals mancaments en tots els seus aspectes, que necessita urgentment una reforma a fons que la capaci per a atendre les necessitats del moment. Qualsevol programa de reestructuració que no tingués en compte les limitacions legislatives, deixaria de ser una alternativa viable. En aquest sentit, si aquest programa inclogués una modificació de la Seguretat Social, seria anti-constitucional.

SITUACIÓ ACTUAL DE LA SANITAT A CATALUNYA

D'una manera generalitzada, podem dir que a Catalunya, com a la resta de l'Estat espanyol, la situació actual de la sanitat és dramàticament deficitària en tots els seus aspectes. Als grans vicis de l'organització sanitària de l'Estat; centralització excessiva, manca de coordinació i de control, desatenció a molts aspectes de la salut, etc., en el cas de Catalunya, cal sumar-hi les deficiències provocades pels augments descontrolats de població ocasionats pels forts corrents immigratoris.

En fer una anàlisi general de la situació sanitària a casa nostra, podem subratllar els següents aspectes:

- Inexistència absoluta d'actuacions encaminades a fomentar l'educació sanitària de la població, la qual es d'un nivell general molt baix, fins i tot en els aspectes més fonamentals (educació dietètica, higiènica, mental, sexual). En aquest sentit podem dir que no s'ha fet res fins al moment, car els intents de darrera hora de crear una Secció d'Educació Sanitària dins l'Escuela Nacional de Sanidad no poden ésser tinguts en compte.
- Pràctica inexistència de medicina preventiva, en tot el seu ampli sentit, la qual ha estat fins ara teòricament a càrrec de la Direcció General de Sanidad, institució mancada d'eficiència i de recursos. Cal establir un règim d'exploracions massives de caràcter preventiu —visita obligatòria anyal—.
- Gran insuficiència de la medicina assistencial, que malgrat haver estat l'únic capítol de la sanitat objecte d'atenció, ha patit i pateix de greus mancaments; els principals afecten:

L'assistència hospitalària. La proporció de llits hospitalaris a Catalunya és de l'ordre del 4,6 per cada mil habitants, mentre que la xifra considerada òptima és de 10 llits per mil habitants. Aquest tan marcat dèficit de llits disponibles, ho és encara molt més tenint en compte que el percentatge esmentat correspon a la suma de les tres xarxes assistencials existents, és a dir: la dependència de l'Institut Nacional de Previsió, la formada pel molt variat grup de centres que depenen del Ministeri de l'Interior (hospitals-fundació, centres de les Diputacions i municipals) i la xarxa privada (mútues, institucions religioses, societats anònimes, etc.). Cal assenyalar que en aquesta xifra total de llits hi són inclosos: els llits asilars, els psiquiàtrics i, fins i tot, els de bolquers.

Dels tres grups de serveis hospitalaris abans esmentats, el més ben atès, tant en personal com en recursos, és el de l'Institut Nacional de Previsió. Amb tot, aquesta xarxa és vergonyosament insuficient a més de patir

d'innombrables defectes de funcionament. Els percentatges són prou demostratius, ja que, el nombre d'afiliats a la Seguretat Social és de l'ordre del 96%/99% (segons les comarques), mentre que la seva xarxa hospitalària, lluny de reflectir aquesta proporció, disposa només del 30% del total de llits de Catalunya. Cal afegir aquí que la Seguretat Social no disposa d'un sol centre d'ingrés psiquiàtric.

L'assistència ambulatoria. (Centres de diagnòstic i de tractaments no hospitalaris). La Seguretat Social és l'única institució que disposa d'aquest tipus de centres assistencial i cobreix el servei de manera francament insuficient. Els consultoris i ambulatoris escampats pels diferents indrets de Catalunya estan funcionant per sota dels paràmetres isocrònics i demogràfics (a part de molts nuclis comarcals que estan encara totalment desatesos). Tret de les ciutats grans, no solen tenir els necessaris equipaments d'especialitats, la qual cosa obliga a un nomadisme permanent de malalts cap als sobrecarregats ambulatoris més importants, que els fa insuficients i carregosos per als pacients. La conseqüència final de tot això és l'increment de l'assistència privada.

L'assistència domiciliària. Aquesta forma de medicina assistencial, que havia estat la més ben atesa, ha passat en els darrers anys a ser abandonada i desprestigiada, fins el punt de perdre gairebé la seva entitat convertint-se en un pur tràmit burocràtic. Per altra part la falta de connexió amb la medicina hospitalària li acaba de restar la seva escassa eficàcia.

La medicina d'urgència. Els centres hospitalaris són els únics preparats en aquest sentit mentre s'observa una falta de coordinació i d'eficàcia, tant al nivell de la primera fase de l'assistència com en els sistemes de trasllat. Per falta d'una adequada estructura de coordinació, el metge general que sol tenir el primer contacte amb el malalt urgent, l'ha d'enviar a l'hospital comarcal o regional sense tenir coneixement de la capacitat de

recepció del centre. Això és molt sovint causa d'un descontrolat itinerari del malalt que resulta moltes vegades de nefastes conseqüències.

- La **rehabilitació i la reinserció** són dos aspectes de cabdal importància que estan actualment quasi oblidats.

La rehabilitació es gairebé exclusiva dels serveis hospitalaris i per als propis ingressats, i en resten al marge la major part dels malalts ambulatoris.

La S.E.R.E.M. és l'organització que assumeix teòricament el problema de la reinserció limitant-se a donar unes ajudes simbòliques a un reduït nombre de necessitats.

LIMITACIONS LEGISLATIVES

No seria completa una exposició de la problemàtica actual de la Sanitat a Catalunya, sense tenir en compte quines són les atribucions que la Constitució i, secundàriament l'Estatut, concedeixen a les institucions catalanes en aquesta matèria.

La Constitució és tallantment restrictiva en l'apartat 17^è de l'article 149, en el qual assenyala com a competència exclusiva de l'Estat la "legislació bàsica i el règim econòmic de la Seguretat Social, sense perjudici que les Comunitats autònomes n'executin els serveis". Poca cosa podrà fer, doncs, per organitzar la Seguretat Social, la Generalitat de Catalunya, la qual segons l'article 17 de l'Estatut, tindrà solament atribucions per a executar-ne la legislació bàsica de l'Estat i portat a terme la gestió del seu règim econòmic.

Altrament els altres aspectes de la sanitat, no menys importants, seran susceptibles de ser organitzats per la nostra màxima institució, que tot fent ús de la seva potestat de desenvolupar la legislació bàsica de l'Estat, podrà donar-los una configuració peculiar basada en les circumstàncies pròpies de Catalunya.

OBJECTIUS A ASSOLIR

Necessàriament l'objectiu final de qualsevol alternativa sanitària és augmentar el nivell sanitari de tota la població sense discriminacions, donant solucions a tota la gamma de problemes relacionats amb la salut que afecten a tots els habitants, des dels nuclis de població més reduïts i dispersos fins a les grans ciutats.

- En aquest sentit, tot i que les limitacions constitucionals no permetin una acció directa sobre problemes fonamentals
- que té plantejats l'assistència sanitària, hi ha molts altres aspectes bàsics en què la Generalitat hi podrà tenir un paper decisiu i que podran tenir una repercussió molt important, a mitjà i a llarg termini, sobre la mateixa dinàmica assistencial.

És a partir d'aquestes premisses realistes que E.R.C. proposa el seu programa d'actuacions:

PROPOSTES D'ACCIÓ A NIVELL DE LA GENERALITAT

Creació per part de la Generalitat, d'una Escola d'Educadors Sanitaris, per tal de posar en marxa un programa d'educació sanitària de la població, la qual cosa és d'importància decisiva. — **Planificació familiar.**

Revisió total dels programes de formació professional del personal sanitari en tots els seus nivells i especialitats, d'acord amb les necessitats assistencials. Cal també cercar una forma per a adequar els recursos humans a les necessitats previsibles.

Reestructuració y potenciació de tots els serveis sanitaris preventius, tant en el seu vessant ecològic com en el mèdic (higiene i epidemiologia). Aquests serveis que depenien, fins fa poc, de la Direcció General de Sanidad, han estat ja traspassats a la Generalitat. Cal revisar-ne les estructures per tal de donar-los operativitat, car fins ara no n'han tinguda.

Immediata posta en marxa d'un autèntic programa de **rehabilitació i reinserció social**, capaç d'afrontar el greu i creixent problema de la **marginació**. Aquest fenomen avui tan important haurà de ser contemplat i tractat en tota la seva amplitud, és a dir, no limitant-se a la marginació conseqüència de la malaltia, sinó atenent a l' ampla sector derivat dels diversos factors socials. Centres de tractament de marginats; drogadicció.

No hi ha cap programa sanitari que s'hagi plantejat seriosamen el problema de la reinserció. En aquest aspecte cal portar a terme: un estudi de necessitats, una planificació de recursos i una legislació adequada.

Reorganització de tota la xarxa assistencial no dependent de la Seguretat Social, procurant accelerar els traspassos de les Diputacions, a fi que tots els centres dependents d'aquestes institucions puguin ser reglamentats i controlats de forma unitària per a tot Catalunya.

Atenció molt especial a l'**assistència primària**, sobretot a la seva fase més perifèrica i allunyada dels centres assistencials. Serà necessària la promoció y la creació d'**equips i centres d'assistència primària**, dins dels quals tots els recursos d'aquest nivell, que avui estan aïllats i dispersos, (metges, auxiliars sanitaris, instal·lacions, ambulàncies, mitjans de comunicació) puguin gaudir d'una adequada coordinació. Caldrà reforçar la seva comunicació amb els centres hospitalaris.

Establir un eficaç sistema de **control del funcionament de la Seguretat Social**, per part de la Generalitat, fent ús de les escasses atribucions que en aquest camp li concedeix la Constitució. Encara que aquesta sigui una actuació de caràcter secundari, ben segur que repercutirà augmentant la qualitat dels serveis.

Creació d'un **centre informàtic** de coordinació y comunicació.

Montatge d'un xarxa de transport ràpid aerí d'urgència, amb base a cada comarca si es possible.

PROPOSTES D'ACCIÓ A NIVELL DE L'ESTAT

Gestions encaminades a **accelerar els traspassos previstos de les competències en matèria de sanitat** de l'Estat a la Generalitat. Aquests traspasos encara estan molt lluny d'haver-se produït en la seva totalitat.

Provocar una **revisió i una actualització de les partides pressupostàries** corresponents a Sanitat, adequant-les a les autèntiques necessitats de Catalunya.

Enèrgica actuació parlamentària i de negociació, dins el marge de les possibilitats, per tal d'aconseguir la revocació de l'apartat 17 de l'article 149 de la Constitució, que restringeix les competències de la Generalitat.

MESURES MÉS URGENTS

Unificació de tots els serveis sanitaris que depenen directament o indirectament de la Generalitat per tal d'augmentar-ne l'eficàcia. Cal accelerar els traspassos de les Diputacions que encara controlen una bona part de la xarxa assistencial hospitalària. Una planificació unitària és imprescindible perquè Catalunya comenci a donar forma a uns serveis a la seva pròpia mesura.

Comarcalització, en la mesura de les possibilitats, de **tots els serveis assumits**, adaptant així la seva estructura i el seu funcionament a la realitat de Catalunya.

La Generalitat provisional ha donat un important primer pas en aquest sentit, amb la recent aprovació del Mapa Sanitari, que acostarà la gestió sanitària cap a les comarques. Malgrat tot, això no és més que l'inici d'un procés de descentralització que ha de ser emprès amb urgència per les institucions catalanes.

ESQUEMA DEL PROGRAMA
D'E.R.C. EN EL CAMP
DEL TREBALL

Esquerra Republicana de Catalunya

PROGRAMA DE GOVERN D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA 1980

TREBALL

ESQUEMA DEL PROGRAMA D'E.R.C. EN EL CAMP DEL TREBALL

SINDICATS

L'acció dels sindicats en una societat lliure i democràtica no sols és fonamental per a la defensa dels drets dels treballadors, sinó per a una concreta organització de l'estructura social. Des d'una posició d'esquerra que rebutja els burocratismes estatals, un sindicalisme en llibertat pot assegurar un creixement econòmic, alhora que una progressiva intervenció de les forces productives en la gestió i la percepció de la riquesa creada.

En el que fa referència a Catalunya E.R.C. defensarà:

- 1.^r La independència dels sindicats respecte del govern de l'Estat i dels partits polítics. Això no vol dir que en cada moment els sindicats no puguin propiciar una acció política concreta —o intervenir-hi o parlar-ne—, però sempre des de posicions absolutament independents i en funció exclusiva dels interessos dels treballadors.
- 2.ⁿ És principi fonamental en tot conflicte empresa-treballadors arribar a la negociació, a la qual tard o d'hora desemboca tota confrontació.

Arbitrar els mitjans per a afavorir i racionalitzar la negociació és l'objectiu important del sindicat. La vaga sols ha de propiciar-se com a arma darrera de pressió social.

- 3.^r Cal una regulació de la vaga que assegurí plenament aquest dret però també la llibertat del treballador. Totes les decisions dins i fora de l'empresa han d'adoptar-se per sufragi secret.
- 4.^t A Catalunya són desitjables sindicats en què els òrgans

de decisió resideixin a Catalunya i siguin plenament catalans.

L'existència d'empreses multinacionals i el mateix caràcter internacionalista del moviment sindical exigeix l'existència de Federacions Industrials interestatals i internacionals.

- 5.ª E.R.C. defensarà el pluralisme sindical, sense exclusions, si bé creu convenient la unitat d'acció en temes concrets que afectin als drets i interessos dels treballadors.
- 6.ª E.R.C. propiciarà que els sindicats a més a més d'exercir la seva acció fonamental que és la reivindicativa, intervinguin constitucionalment a Catalunya en tots els organismes corresponents al camp del treball i de la producció i especialment:
 - a) En la planificació i la gestió de la Seguretat Social.
 - b) En els organismes que planifiquin i gestionin la formació professional.
 - c) En la confecció democràtica dels plans d'ordenació econòmica i social.
 - d) En els organismes paritaris de conciliació **sota la dependència exclusiva de la Generalitat.**

TREBALL I SEGURETAT SOCIAL

E.R.C. defensarà les màximes competències de la Generalitat de Catalunya, en matèria de treball, evitant la dualitat d'atribucions amb els organismes dependent de Madrid.

En la gestió de la Seguretat Social propiciarà decididament els següents objectius:

- a) Un estudi previ dels costos de l'assistència sanitària amb atenció preferent a les despeses burocràtiques.
- b) Una reducció i una racionalització de les despeses farmacèutiques.
- c) Una descentralització de l'assistència sanitària amb integració de les iniciatives ciutadanes que a Catalunya te-

- nen una llarga tradició en aquest camp (centres, cooperatives, associacions, etc.).
- d) Una personalització i una humanització de l'assistència mèdica, coordinant la màxima qualitat i la llibertat d'elecció del malalt.
 - e) Evitar costos de nova instal·lació sense tenir en compte les instal·lacions existents que poden ésser aprofitades.

ATUR

En aquests moments un dels problemes més greus que té plantejats la societat catalana és l'atur. En aquest sentit E.R.C. proposarà:

- a) L'adopció de fórmules econòmiques, financeres i socials que estimulin la inversió i la creació de nous llocs de treball, especialment en el camp de la petita i mitjana empresa, sector majoritari a Catalunya.
- b) La col·laboració entre Sindicats, Generalitat i Ajuntaments per a la col·locació provisional de treballadors en atur forçós.
- c) El control de l'Assegurança d'atur, evitant tant la defraudació com el tancament fàcil d'empreses, sense haver-se esgotat tota classe de solucions per assegurar el treball.

Esquerra Republicana
de Catalunya

Esquerra Republicana de Catalunya

**PROGRAMA
DE GOVERN
D'ESQUERRA
REPUBLICANA
DE
CATALUNYA
1980**

TURISME

TURISME

L'exposició del programa d'E.R.C. quedaria incompleta si no s'hi manifestaven els seus punts de vista sobre el turisme. Aquesta activitat que en pocs anys ha crescut en proporció tant extraordinària, precisament coincidint amb una època que el poder polític estava més atent a propiciar la reserva de divises, patrimoni de l'Estat, encara que fos escatimant les inversions destinades a dotar-lo de les infraestructures necessàries, que no pas a vetllar per a que tal creixement es desenvolupés de manera harmoniosa que contribuís a exaltar la bellesa del país, a difondre la seva imatge real, així com a la prosperitat i benestar general i en especial els de les poblacions esdevingudes centres d'atracció turística.

Com no fou precisament aquesta la política en aquella època seguida, cal ara establir unes línies d'actuació encaminades a posar fi a les orientacions poc adequades i evitar que els passats errors es repeteixin en les noves zones que es disposen a assumir una participació y aportar nous matisos a la nostra oferta turística. Orientades també a que l'activitat turística, a més de contribuir a la prosperitat general, estigui al servei dels catalans i al de la difusió de la veritable imatge de Catalunya. Cosa que havia estat negligida, quan no mixtificada.

EL TERRITORI

A aquest fi i en quant es refereix a l'espai físic, E.R.C. estima que és necessitat ineludible posar fi als estralls

urbanístics que s'han vingut cometent. No pot perpetuar-se la situació paradoxal de donar com admès que la bellesa del paisatge és una de les motivacions principals per a la promoció del nostre turisme i que per enquistar les arribades que tal promoció proporciona es destrueixi la motivació que li ha servit de base.

Evitar caure en aquest parany té d'ésser objectiu ineludible de l'autoritat turística catalana a l'hora d'impulsar el turisme al Pirineu i també altres comarques de l'interior.

És també necessari evitar la privatització d'aquells indrets que per llurs característiques naturals haurien de restar de lliure accés al públic.

L'OFERTA I LA DEMANDA

E.R.C. recaba que es posi a contribució tot l'esforç que calgui per a elevar la qualitat de l'oferta. Tant per part del sector públic que haurà de perfeccionar tots els serveis al seu càrrec així com suplir les infraestructures insuficients i les que encara manquen. Com per part del sector privat, per a la qual cosa la Generalitat tindrà d'adoptar les disposicions necessàries per què les empreses del sector trobin les facilitats que en aquest ordre els siguin precises.

Tenint en compte el grau elevat d'atomització que el sector presenta, inconvenient que ve compensat pel sentit de responsabilitat amb que cada empresa condueix el propi negoci, E.R.C. propugna que el remei a l'atomització es cerqui per la via del cooperativisme. Que sense coartar la individualitat de cada cooperador, permet operar recolzat amb l'escreix de força d'una acció empresa en comú.

Per a que tot l'esforç promocional que venen efectuant el conjunt de les institucions turístiques catalanes doni el màxim fruit, E.R.C. propugna que al seu més alt nivell, àdhuc a l'exterior, tindrà d'ésser canalitzat a través de la Generalitat de Catalunya. Encara que això impliqui haver de treballar per a que es modifiqui l'apartat de la Constitució que ho impedeix.

Cal procedir també a un estudi selectiu de la demanda que ens pugui obrir noves perspectives. Si bé creu E.R.C. que l'aportació dels tours operadors és prou important per a procurar no perdre-la, cal tenir present que el 60% de les arribades les proporciona el turista "independent" que organitza les vacances al seu albir i que sovint es trasllada utilitzant l'automòbil familiar. És aquest, doncs, un contingent que cal fomentar. Caldria també treure rendiment a la situació geogràficament privilegiada que Catalunya ocupa a les portes d'Europa, tractant d'intensificar les aportacions de part de les empreses autocaristes i dels serveis de "viatges combinats" de les companyies ferroviàries.

L'ORGANITZACIÓ PÚBLICA

A criteri d'E.R.C., és evident que el conjunt de l'acció del poder dedicada a endegar l'activitat turística ha d'ésser plenament assumida per la Generalitat de Catalunya.

Premisa indispensable per què les decisions d'aquesta siguin les més adequades és la creació d'un Institut d'Estudis per al turisme, que previ l'establiment d'un sistema de recollida d'informació fiable, investigués amb criteris científics l'estructura de la nostra oferta i l'evolució de la conjuntura, com bases imprescindibles per a poder planificar la promoció de forma adequada.

En el terreny de la pràctica quotidiana, caldria muntar una estructura administrativa apte per a assimilar de manera directa els problemes que tingui de sortejar el sector. En aquest sentit E.R.C. propugna la formació de Consells locals amb participació municipal, del sector i del veïnat; la de Consells de Zona o comarca, que articularien i harmonitzarien les conclusions dels Consells locals; quadre que es completaria amb la constitució d'un Consell de Turisme de Catalunya, que recollint i resumint les actuacions dels consells menors podria aportar útils iniciatives i assessorament valuós a la Generalitat. El volum de l'activitat turística i

la seva incidència en l'evolució de la vida ciutadana, aconsellen elevar l'actual Direcció General a Conselleria.

ELS PROTAGONISTES

Tenint en compte que els resultats de qualsevol empresa estan amb relació directa a la capacitació dels qui hi treballen, E.R.C. propugna la creació d'una "Escola Catalana de Turisme" que imparteixi ensenyaments sobre gestió d'Empreses Turistiques. També creu que és imprescindible i urgent la creació d'escoles de Formació Professional Hoteleria que cobreixin la preparació d'experts de totes i cadascuna de les especialitats que comprèn el sector.

Ambdues modalitats d'escola tindrien d'establir cursets d'ampliació dedicats a la divulgació de noves tècniques i als reciclatges de personal que la constant evolució del sector faci necessàries.

Esquerra Republicana
de Catalunya